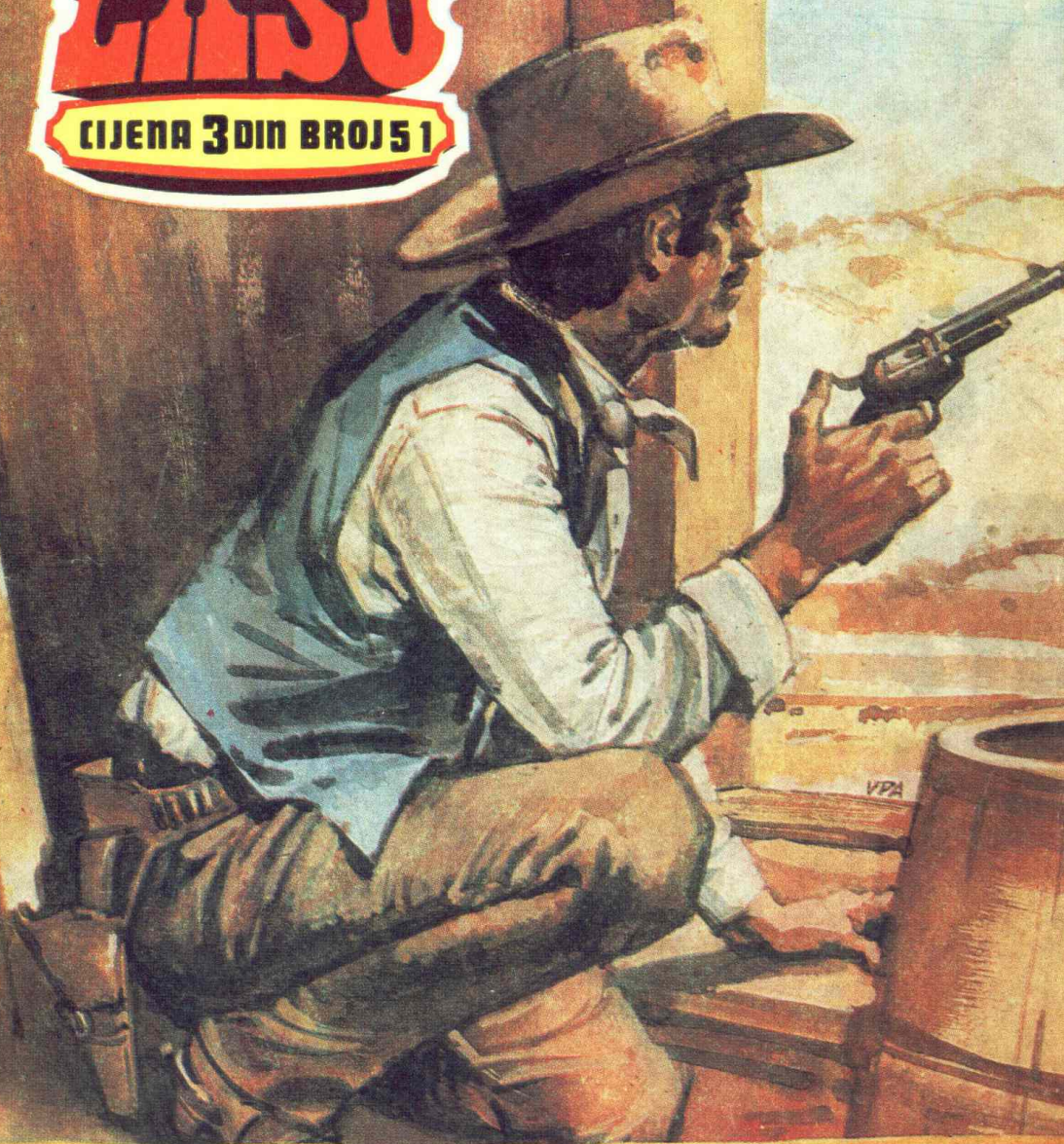

NOVA SERIJA
LASO
CIJENA 3 DIN BROJ 51

OLOVO PRAVDE

JOHN F. BECK

OLOVO PRAVDE

»Laso« Nova serija 1974.

Prevela: Gordana Mikulić

«Laso» — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1974.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 3 d Za inozemstvo DM 1,40; ASCH 8; SFRS 1,60; HFI 1,30

Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRB broj 2935/1 1973. od 22. VI 1973.

I

Blijeda mjesečina obasjavala je niska zdanja ranča: dvorište, bunar i korale. Uplašeno dahtanje konja krenu Billyja Chetwooda. Krupna sjena izniknu iz tame — konj strica Owena! Sedlo bijaše prazno. Billija obuze nelagodna slutnja.

— Striče Owen! — zovnu prigušeno.

Usplamtjela pogleda pokušavao je nazrijeti štogod u tami, a lijevom je rukom opipavao konja. Naglo povuče ruku; osjetio je na prstima nešto vlažno. U svjetlu mjesečine spazi — krv!

— Billy! — ču se slabašan glas. — Billy, ovdje...

Billy se naježi od straha, zgrči šake. Čulo se tek šuštanje trave.

— Ovdje, Billy! — netko je stenjao. Pomozi mi! Ja ne mogu...

Billy opazi neodređenu sjenu na ogradi korala.

— Striče Owen! — Billy kleknu uz ogradu, do čovjeka koji se, hvatajući se za prečagu, uzalud pokušavao pridići.

— Zaboga, striče Owen, što se desilo? — Pogled, do tada ukočen, postade mirniji.

— Oh, tu si, mladiću! — promrm-lja hrapavo ranjenik. Ja... sreća da sam i dovde uspio... On ispusti prečagu i sruši se u sasušenu travu.

Konj je nervozno rzao iza ograde. Billy se nagnuo nad rančera, drhtavim mu prstima otkopčao košulju; i tu je napipao slijepljenu krv.

— Zacke! — viknu oštro. — Old Zacke, požuri se, čovječe! Ta dođi već jednom! Donesi nešto za previjanje.

— Billy — ranjenik je dahtao, — to nije potrebno. Pošteno su me udesili.

— Striče Owen, ne smiješ tako govoriti! — procijedi Billy očajno.

— Zack i ja pobrinut ćemo se da ponovno staneš na noge. Sada ćemo te previti, a onda ću poput munje odjahati, u Bannerhan po doktora. Ne brini, striče Owen, mi...

Prijeko se, tresnuvši, otvoriše vrata spavaonice. Na prostoru osvijetljenom mjesečinom pojavi se mršava i pogrbljena prilika Zacka Cubitta: — Billy? Jesi li me zvao? Što je...

— Hitno, Zacke! Daj nešto za previjanje! Požuri, ovdje leži moj stric... udesili su ga!

— Udesili? To nije moguće, Billy. Dolazim odmah... dolazim, čuješ li me?

— Besmisleno! — stenjao je Owen Chetwood — moj mladiću, ne shvaćaj to suviše ozbiljno.

Ranjenikovi prsti naglo i grčevito uhvatiše Billyjevu desnu ruku. Disanje mu je bilo isprekidano. Potrajalo je dok je smogao riječ i progovorio: — Ti ne smiješ odustati ni za živu glavu... Ovaj ranč ne smije im pasti u ruke. Napisao sam pismo... — Iznenada je zastao. Gušeći se, hvatao je zrak.

— Ne napreži se, striče Owene! — umirivao ga je Billy — smiri se i ne miči se!

— Billy, dobit ćeš pomoć — istisnu Chetwood teško — dobit ćeš! Billy, moram ti nešto važno reći... Trebao sam to već davno učiniti — ali nije...

Njegova glava iznenada klonu. Owen Chetwood nije se više micao.

Billy nije odmah shvatio što se dogodilo, a kad je shvatio omamljen je mahao glavom i polako se podizao. Ruke i noge su mu otežale. Osjetio je neku čudnu prazninu i omaglicu. Tada primijeti Zacka Cubitta koji se približavao. Opuštenih ramena okrenu se prema njemu. Spazivši Billyjevo lice, Zack stade kao ukopan.

— On? Ta nije valjda...

Billy nijemo potvrdi.

Cubitt uzdahnu i promrmlja:

— Nitkovi! Te bijedne hulje! Ne bih nikad ni pomislio da će se usuditi ići tako daleko.

Billy ponovno pogleda nepomičnu ljudsku priliku pred svojim nogama. Lice mrtvaca u srebrnastom svjetlu punog mjeseca poprimilo je čudesno smiren izraz. Billy još uvijek bijaše kao oduzet. Nije bio spo-

soban shvatiti sav značaj ovog događaja. Ipak, znao je da mu sada predstoji najteže razdoblje života. Mir prethodnih godina narušen je. Ništa više ne može biti kao prije.

* * *

Jedan muškarac bučno uđe u Golden Eagle-salun u Soccoru. Pokret na vrata saluna tresnula su za njim. Zvečeći mamuzama, čovjek je koraćao prema stolu u uglu gdje su četvorica igrala poker. Bio je zadihao od užurbanog hoda. Mršavo mu se lice sjajilo od znoja a tamne oči iskrile su.

— Halo, Merville! Kuda tako žurno? — doviknu mu barmen iza šanka. — Trgni jedno piće. Vjeruj mi, dogodilo se što mu drago, dobra kapljica uvijek je...

— Jezik za zube! — zareži Merville preko ramena. Čim je prišao stolu, kartaši ga začuđeno pogledaše. Onome brade crvene kao vatra Merville stavi ruku na rame:

— Dodi, Blade, brzo!

Bradonja ljutito odmahnu glavom.

— Dovraga, što je ušlo u te Duffe? Što se događa?

— K vragu, trebaš doći! — ponovi Duff Merville zadihano.

— Duffe — nasmije se jedan od četvorice. — Nisi li ti danas već malo previše poteg'o? He? Mladiću, trebalo bi nešto opreznije...

— Gille, zadrži te svoje glupe viceve za drugu priliku. Blade, zar nisi čuo, žuri mi se.

— Ne razumijem što tako...

Mišići na Mervillovim obrazima podrhtavali su. On se prigne. Oči su mu titrale:

— Ne zaboravi ono u San Pedru, Blade.

Lice Bladea Brigoa u tren oka se promijeni. Oči mu se raširiše. Naglo skoči — stolica se bučno prevrnula.

— Duffe, ta nećeš valjda reći, da...

— Dođi, sve ćeš vidjeti!

— Ne! — promrsi Brigo — i nesvjesno prijeđe rukom preko čela.

— To ne vjerujem. Da je on...

— Nebesa, koliko ćeš još čekati?

— Dobro, već dolazim.

Blade Brigo baci nemarno karte na stol. Momak koji se prije smijao Mervillu, sada je bijesno gundao:

— Hej, Brigo, ne ide to tako. Ta usred igre smo! Ti ne možeš jednostavno...

Merville i Brigo već su se okrenuli. Igrači pokera i barmen gledali su za njima mašući glavom. Trenutak kasnije bat čizama, i zveket mamuza izgubili su se niz trijem.

— Ovdje — prošapta Merville i povuče riđobradog iza jedne stare pinijske koja je stršila uz ogradu za vezivanje konja. Rukom pokaza na drugu stranu ulice, na konja pred dućanom.

— Tamo je ušao — izusti hrapavo.

Brigo ga je još uvijek sumnjičavo gledao.

— Mora da si se prevario, Duffe. Sasvim sigurno.

— Zar misliš da su me oči iznevjerile?

— Možda tek male sličnosti i ništa više! — progundā Brigo oklijevajući. — Ta nećeš valjda tvrditi da bi se usudio preko granice.

— Istina je, Blade! Tamo mu stoji kljuse!

Brigo htjede nešto reći, no u posljednji čas zašuti i trgnu nelagodno smojim mišićavim plećima.

Pred njima je zjapila pusta ulica. Pripeka je treperila u žutom pijesku.

Merville se nasloni na stablo pinijske motreći nepomično suprotnu stranu ulice.

Odjednom se oba muškarca trgnuše. Prekoputa se otvoriše vrata radnje i na trijemu se pojavi sjena jednog muškarca. Vrata se zalupiše. Ukočena koraka stranac se spuštao niz istrošene stepenice. Visok, stasit muškarac u traperskom odijelu. Širok meksikanski sombrero bacao mu je sjenu na lice. Na prašnjavim čizmama sjajile su srebrne mamuze. Nosio je smeđi zavežljaj pod lijevom miškom i koraćao, ne žureći se, prema svom kulašu.

Merville uhvati Brigoa za desnu nadlakticu.

— No, što kažeš sada, Blade? Vidiš, još uvijek nosi oba svoja vojnička kolta, isto onako kao nekad u San Pedru.

Brigo je pomno promatrao svaku strančevu kretnju.

— Sudeći po stasu i oružju — on je, ali još mu ne vidim lice.

— Do vraga i ti — progundā Duff Merville tiho. — Zar još uvijek sumnjaš?

— Sumnjam? — rastegne Brigo muklo. — Ja se nadam! To je ono!

— A ja ti kažem da ti je uzalud.

Brigo zašuti i prebaci cigaretu iz jednog ugla usta u drugi. Muškarac na drugoj strani ulice pričvrsti zavežljaj iza sedla i okrenu leđa svojim promatračima.

— Pazi kad uzjaši. Tad ćeš mu vidjeti lice. Pazi dobro, Blade!

Stranac je bio spreman za polazak. Potapšao je svog kulaša i nešto mu šapnuo. Tada se gipko vinu u sedlo. Sunčeva svjetlost potpuno ga obasja ispod oboda njegova sambreka ukrašenog srebrnim vrpčama.

Merville i Brigo ugledaše preplasnulo lice oštih crta, tanke usne čvrsto stisnute. Uglovi usana bili su lagano opušteni. Bilo je to hladno i odlučno lice. Istovremeno je odavalo i tragove gorčine.

Blade Brigo pomaknu se dublje u sjenu drveta bacivši cigaretu.

— Dovraga! — izusti. — Imao si pravo Duffe! To je on! Durango!

Jahač uze uzde, zamamuza svog kulaša u slabine i krenu.

Brigo potegne revolver.

— Ne! — reče Merville brzo. — Ne ovdje!

— To je on! — progundā Brigo divlje. — Čemu oklijevanje. Prilika je jedinstvena! Neće se tako brzo ponoviti.

— U Soccoru si ne možemo dozvoliti ubojstvo. To treba da ti je jasno, Blade. Imamo previše prijatelja i znanaca koji nas smatraju poštenim ljudima. Dovraga, moramo negdje drugdje pokušati. Ili se možda želiš Durangu javno suprotstaviti?

— Čuvat ću se toga — promrsi Brigo.

— No, onda?

Jahačev konj je galopirao ulicom prema izlazu iz grada, ostavljajući za sobom oblak prašine. Brigo je grickao donju usnu.

— Mora da mu se strašno žuri. Nije si priuštio čak ni jedno piće.

— Oprezan je. To je sve. On zna koliko je za njega opasno u Novom Meksiku.

— Ah! — Kimnu Brigo i obrisao šakom znojno čelo. — Još mi nije jasno zašto se vratio preko granice.

— Tko zna? Za nas je od sada samo jedno važno: Durango mora umrijeti!

Brigo izađe iza drveta. Ukočeno je gledao tamo kamo je nestao jahač.

— Moramo obavijestiti Renna Gallaghera!

— To ćeš preuzeti ti, Blade!

— A ti?

— Ja polazim za Durangom. Ni u kojem slučaju ne smijemo dozvoliti da mu se zamete trag. Ne želim da ono iz San Pedra, nakon tako dugo vremena, propadne, čuješ li? Dobro, ja odlazim. Ti i Renn dođite čim prije za mnom, jasno? Kad se dovoljno udaljimo od Soccoroa, tad ćemo ga uhvatiti. Ma kud da je pošao, Durango ne smije stići naš cilj.

II

Fess Boynton izađe iz stambene zgrade Broken Arrow-ranča mrzovoljna izgleda i stade pod sjenovitu strehu. Zatim se, dugim koracima zaputi do korala. Jedno sedlo bilo je prebačeno preko gornje prečage. Boynton odriješi laso da bi njime uhvatio svoje kljuse. Ne okrenu se ni kad je čuo škripanje čizama iza leđa.

— Fesse — reče suhi glas. — Zack Cubitt mi reče da napuštaš ranč. Da li je to točno, Fesse, he?

Tek tada Fess zastade.

— Naravno! — zareža, ali ne okrene glavu.

— Fesse, to mi se ne sviđa. Glas je postajao prijeteći.

Fess zgrči šake i tada se okrenu polako. Oči mu se suziše. Brkati muškarac pred njim držao je u rukama pušku naciljanu u nj.

— Charley, čovječe, što to treba značiti? — upita Boynton bijesno.

— Rekao sam ti. Ne sviđa mi se što odlaziš tako potajno.

Pušćana cijev ostade i dalje upearena u Boyntonova prsa.

— Charley, želiš li me zadržati? — upita Boynton divlje.

— Točno! — kimnu Charley Rugger ljutito.

— Ti si lud! — dreknu Boynton.

— A ti, kukavico?

Boyntonove ruke zadrhtaše.

— Da to više nisi ponovio!

— Samo mirno, momče. Kad ja na nekoga uperim svoju pucaljku, onda ne blefiram! Jasno?

— Charley, prokletstvo. Otišao si malo predaleko. Ti...

— Prestani s tim, Fesse! Čovječe, ne smatraš li da ne bi bilo fer da sad zбриšeš?

— Ne bi bilo fer! — nasmija se Boynton ljutito. — To je najbolje što mogu učiniti. Savjetovao bih i tebi i Old Zacku da to isto učinite! Razmisli Charley, kakvu šansu ranč Broken Arrow zapravo ima? Nikakvu! Moraš priznati da je tako.

— Ništa ja ne priznajem — ljutito će Rugger. Vrhovi brkova podrhtavali su mu. — Dok se držimo skupa, nismo izgubljeni.

— Glupost! Ja ne želim da mi se dogodi isto što i Chetwoodu. Na ovom ranču radio sam kao kauboj i ništa više! Nisam dužan riskirati svoj život. To je jednostavna računica.

— I ti želiš postati muškarac! — izusti Rugger prezrivo.

— Ah, idi do vraga! — prosikta Boynton. — Meni se još ne umire. Ako tebi i Old Zacku nije stalo do života — dobro! To je vaša stvar. A sad konačno ukloni tu prokletu pušku. Ja ću...

— Ne miči se Fesse, upozoravam te. Da se nisi maknuo! Bilo bi mi žao da ti moram prosvirati kuglu kroz pleća.

— Čovječe, ti si sasvim poludio!

— To je moja briga. A sad čuj! Neću dozvoliti da samo tako zбриšeš. Ti si na ovom ranču proketo dobro živio i sada, kad je gusto, ne možeš se ponašati kao da se to tebe uopće ne tiče. Sad je Billy gazda, ali on je suviše mlad za to, mlađi od tebe Fesse! Mi smo mu potrebni, čuješ li? On nas sve treba! Malo nas je: ti, Old Zack i ja.

— Ja sam razgovarao s Billyjem. On me isplatio i pustio da odem.

— Jer je preponosan i premlad da te zadrži. Ali ja sam, dragi moj, tu! Kažem ti: ostavi sedlo i vrati se u spavaonicu!

— Ne pada mi ni na pamet!

— Nema ni dva dana što je Owen Chetwood pod zemljom. Dva dana — a ti već hoćeš otići. Fesse Boyntone — na tebe se čovjek ne može osloniti!

Boynton je škrgutao zubima.

— Jednog dana o tome ćemo još porazgovarati Charley.

— Ali tek kad mine opasnost za Broken Arrow. Okreni se i hajde u kuću.

— Što time postižeš ako me sad vratiš? Prvom prilikom ionako ću nestati.

— Misliš! Uvijek ću biti u tvojoj blizini, Fesse i moja će ruka biti uvijek na revolveru. Da nije tako gusto, ne bi mi bilo stalo do tebe, vjeruj mi!

— Ti i Zack usijane ste glave. Ne shvaćam kako možete biti tako ljudi i prodavati svoju kožu tako jeftino za nekog trećeg.

— Muškarac kao ti mnogo štošta još ne razumije. Zack i ja već deset godina radimo na ovom ranču; to je kao naš drugi dom.

— Ja tako ne osjećam. Pusti me konačno na miru s tim tvojim glupim blebetanjem!

Rugger uzdahne gorko.

— Vidiš, kod čovjeka bez trunke razumijevanja pomaže samo jedno — sila. Ni ti nažalost nisi iznimka. Ne misli da mi to pričinjava veselje, ali zapamti — ja ne blefiram. Zato se urazumi!

Boynton ga ljutito odmjeri i slegne resignirano ramenima.

— Jednog dana bit će ti žao!

Okrenu se da pričvrsti laso na sedlo.

Rugger oiaškano uzdahne i spusti pušku. Tada, u tren oka dogodi se nešto posve neočekivano.

Fess Boynton zamahne lasom.

Rugger, zatečen, podigne pušku, ali je ipak oklijevao prije no što će zapucati u kauboj. To je bila Boyntonova šansa. Laso se naglo sunovrati na Ruggerov karabin i baci ga u stranu.

Puška opali i zrno se odbi o potporanj korala. Nekoliko konja zanjisti i povuče se na drugu stranu obora. Rugger htjede skočiti u stranu i ponovo uperiti pušku na Boyntona. U to se ovaj već stvori kraj njega.

Bio je mlađi i okretniji od brkatog Charlyja Ruggera.

Boyntonov slijedeći zamah lasom uhvati Ruggera oko trupa. Kriknuvši, Rugger zatetura. Boynton pusti laso, uhvati Ruggerovu pušku i ote mu je. Prije nego se Rugger uspio pridržati, udari ga bijesno kundakom. Charley pade u razgaženu travu. Boynton baci pušku u stranu, mrko povuče svoj revolver i uperi ga pravo u Ruggera.

— Ti, luđače! — Zar si zaista očekivao da ćeš sa mnom tako lako svršiti? — siktao je pakosno. — Suviše si me podcjenjivao, dragi moj, zar ne?

Čuo se tup zvuk metala dok je Boynton napinjao svoj obarač.

Rugger se uspravi. Pramen kose pade mu na čelo. Bujni brk skrivao mu je stisnute uglove usana, a iz očiju sijevao mu je bijes.

— Dakle, Charley — reče Boynton zlobno — bez ovoga si mogao biti. A sad se gubi. Ne mogu te više gledati.

Trenutak je Rugger stajao kao ukočen, tada pođe polako, korak po korak, prema Boyntonu.

— Charley, jesi li poludio? Stani, čovječe!

Rugger, kao da ga ne čuje, prilazio mu je sve bliže i bliže. Boynton se povlačio, odmahujući glavom, dok nije dotaknu ogradu obora.

— Pucat ću! — dahtao je divlje. — Tako si želio!

Ruggerove usne postadoše tvrde, tanke crte. Oči mu se upiljiše u Boyntona.

— Stavljam te pred izbor: kugla za mene ili tvoj pristanak da ostaješ. Da vidim koliko ti znači taj odlazak.

— Mnogo više no što ti i misliš!
— promrmlja Boynton i opali.

Revolver sijevnu. Prasak je odjeknuo rančom i obližnjim brežuljcima prema stjenovitim brdima.

Rugger trgnu instinktivno glavu u stranu. Kugla prosvira dva prsta od njegove slijepoočnice. Rugger stade. Lice mu mijenjaše boju dok su mu oči ukočeno gledale Boyntona.

— Bože! Ta, ti si ipak opalio! Htio si me ubiti, Fesse!

Boyntonove oči zaplamtješe.

— Opomena! Ništa do opomena, Charley. Kako da te inače urazumim? Ne miči se! Pucat ću!

— Nitkove! — procijedi brkati kauboj — to nije bila opomena, ti protuho. Da nisam maknuo glavu u stranu, Fesse, hladnokrvno bi me...

— Zaveži konačno! — izdera se Boynton na njega.

Rugger se više ne pomaknu. Lice mu postade pepeljasto. U to iz kuće dotrča Billy Chetwood. Na vratima kuhinje pojavi se i hromi Zack Cubitt. Mladi rančer brzo pređe dvorište.

— Charley! Fesse! Što se događa?

— Billy! — prostenje Rugger. — Htio me ubiti. Nije gađao ni u leđa, ni u ruku; jednostavno htio me ukloniti, nitkov.

Boynton se oprezno povuče prema ogradi držeći spreman revolver.

— Nije istina, Billy, čuješ li me?

Uperio je pušku na mene, da bi me zadržao. Nisam imao izbora. Morao sam ga opomenuti. Ne želim ništa nego svoj mir, prokletstvo. Zar nemam pravo otići kad to meni odgovara? ◀

— Svakako! — reče Billy Chetwood ozbiljno. — Zar ti to nisam već tamo unutra rekao?

— Čuješ li, Charley? — zareža Boynton.

— Billy — viknu Rugger. — Ne smiješ dozvoliti da on samo tako zбриše. Kod nas je imao pristojan život. Sad mu je dužnost, kao svakom poštenom kauboju, da i on...

Billy ga prekine.

— Fess je otkazao i primio svoj dio plaće. Sve je u redu. Nikog ne želim zadržavati silom. Uostalom, jedva da mogu zamjeriti što odlazi.

— Ali ti — prekinu ga Rugger i okrenu se bijesno Boyntonu — u redu, tornjaj se i da te više ne vidim!

Fess nepovjerljivo prijede pogledom od jednog do drugog, stavi revolver u futrolu i krenu prema koralu. Rugger je, teško dišući, podigao svoju pušku. Billy promrmlja.

— Dobro si mislio, Charley. Ali sad prestani s glupostima!

U to je već i Zack Cubitt dohramao. Mladi se rančer obrati obojici.

— Možda je Fess samo zrelije promislio!

— Kako to misliš?

Billy obori pogled. Njegovo usko lice bilo je napeto.

— Možda Fess ispravno čini. Banditi iz Jellow Cliffsa žele se pod svaku cijenu domoći moga ranča. Zašto — ne znam. Pa tu nema mnogo šta da se odnese! Ali ubojstvo mog strica dokaz je da se desperadosi više ne zadovoljavaju sitnim krađama stoke. Skloni su sve drskim pothvatima.

— Na što ciljaš? — prekinu ga Rugger zlovoljno.

— Želim samo reći da nam se loše piše. Ja Fessu ne mogu predbacivati!

Rugger je mrmljao za sebe. Cubitt upita gundajući:

— Billy, zar želiš odustati?

— Ne! Ostajem i borit ću se ako bude potrebno. Ali vi...

— Ne govori dalje, molim te. Ili nas možda želiš vrijeđati?

— To ne, ali...

— Ne postoji ALI! Nemaš li pravo Old Zacke?

— Itekako! — srdito se složi stari-
na.

— Teško je s vama na kraj —
uzdahnu Billy s osmijehom.

— Da li si možda nešto drugo oče-
kivao? — cerio se Rugger.

Prije no što je Billy mogao odgo-
voriti, Zack ispruži ruku.

— Pogledaj, mislim da imaš posje-
tu.

Svi pogledaše u smjeru Cubittove
ruke. Netko se na konju spuštao niz
travom obraslu padinu prema ran-
ču. Bijela bluza svjetlucala je na sun-
cu i sjajila se plava kosa.

— Jane! — uzviknu Billy iznena-
đeno.

Lagano crvenilo obli mu obraze.

Rugger namršti čelo.

— Čini se da se djevojci vraški
žuri.

Cubitt se značajno nakašlje.

— Dodji, Charley, pomoći ćeš mi
u kuhinji.

— Što? Ja treba da...

Tek tada Rugger primijeti namigi-
vanje, pogleda Billyja i reče:

— Pa dobro. Dolazim.

Obojica se ubrzano udaljiše.

Fess Boynton osedlao je svog ko-
nja i krenuo s ranča bez pozdrava.
Mladi rančer stajao je usamljen
kod korala i uzdrhta srca očeki-
vao plavokosu jahačicu.

• • •

Ljupka Jane Traven obuzda svog
smeđeg konja i klizne sa sedla. Bila
je vitka, gotovo nježno građena.
Držanje joj je odražavalo uglađe-
nost i gipkost. Već se na prvi po-
gled moglo naslutiti da je u ovoj
zemlji odrasla i da pripada onim
ženama koje ovu vrelu i grubu zem-
lju vole i ne mogu bez nje. Svuda
oko nje širio se dah svježine i pri-
rodnosti. Svoju bujnu plavu kosu
skupila je na zatiljku plavom
vrpcom. Oči joj bijahu toplo sive a
u dubini tih očiju Billy Chetwood
spazi tragove zabrinutosti i nesigur-
nosti. On joj uze uzde.

— Jane, pa to je pravo iznenađe-
nje!

— Da, imala sam razloga da do-
đem na ranč — objasni mu ona
malo zbunjeno.

Billy je potpuno zaboravio svoje
brige i lagano se nasmiješi.

— Što god bio razlog tvoje posje-
te, sretan sam što te ovdje vidim.

Ona obori pogled. Billy je gledao
upijajući svaku pojedinost njena
lica: duge svilenkaste trepavice,
mali nos čije su nosnice lagano
podrhtavale, fino oblikovane usne
boje divlje trešnje.

— Billy — započe ona tiho — u
gradu sam razgovarala sa šerifom
Warrenom. On misli da bi bilo naj-
bolje da odeš na nekoliko tjedana u
Bannerhan.

Billyjev izraz lica otvrdne u tren
oka.

— Što? Da ostavim ranč na cjedi-
lu?

— Možeš se kasnije vratiti.

— Ako uopće bude toga kasni-
je — odgovori mladi rančer gorko.

— Da li je to jedini savjet koji mi daje Dick Warren?

— On kaže da nema smisla da on ide u Jellow Cliffs, iako zna da su se banditi tamo, u napuštenom rudarskom Silverstone naselju, utaborili. Svijestan je bezizglednosti pokušaja da ih se tamo dočepa. Pa, uostalom i tebi je to jasno. Postoji samo jedan prilaz u Silverstone, a taj banditi dobro čuvaju. Ni jedan čovjek neće ga pratiti u Silverstone, a tvoj ranč leži preblizu Jellow Cliffsa. Šerif, sam, malo ti može pomoći.

— Ja to vrlo dobro znam i ništa ne tražim. Da li je Warren još što rekao?

— Ne, to je sve! — glas joj je zvučao rezignirano.

— Pa, to onda znači da se sami trebamo uhvatiti u koštac sa svojim problemima.

Jane mu pristupi bliže, uhvati ga za ruke i zagleda mu se prodorno u lice.

— Billy, ne precjenjuješ li malo svoje snage?

On se nasmiješi.

— Jane, ti se slažeš s Warrenom, nije li tako?

Ona brzo odvrati:

— Shvati, ne mogu ostati ravnodušna kad si ti u pitanju!

— Oprosti, Jane, ali ovdje se ne radi samo o meni. Ranč...

Ona odmahnu glavom:

— Uvijek taj ranč! Ti si mi važniji, zapamti!

Billy se nasloni na gredu korala i obujmi joj rančena jednom rukom.

— Treba nešto da shvatiš, djevojko. Umirući, stric Owen me molio da ne napuštam ranč, njegovu bašti-

nu koju mi ostavlja. Sve je to on svojim vlastitim rukama, uz mnoga odricanja i u znoju svoga lica, stekao. Smatram svojom dužnošću da ovdje ostanem! Ne mogu tek tako ranč prepustiti čoporu razbojnika.

— Ali, tvoja obveza ne ide tako daleko — ne moraš zato i umrijeti — odgovori ona strasno.

— Umrijeti? Ne, meni se još ne umire. — On se prisili na smiješak.

— Konačno, nisam ja tebe zaboravio, ali stric Owen govorio je o nekoj pomoći. Ne znam o kakvoj. Htio je još više reći, ali bilo je prekasno.

Duboka bora pojavi se na Billyjevim obrazima. Gledao je odsutno, mimo zdanja ranča, prema obližnjim brežuljcima. Sjećanje na onu strašnu noć ponovo oživi u njemu.

Jane Traven je šutjela.

Billy se trgnu.

— Pustimo to sada, Jane. Hajd' mo u kuću. Popit ćemo kavu. Ta to je tvoj prvi posjet mom ranču i...

— Billy — prekinu ga ona naglo.

— Postoji još nešto. Nisam ti samo došla prenijeti što je Warren rekao.

— Nego? — on upitno podigne obrve.

— Jučer ujutro došao je neki stranac u grad — tih i sumoran s dva nisko opuštena kolta. Revolveraš!

— Što je s njim?

— Priča se da se u Horseshoe salunu raspitivao za tvoj ranč.

— Što?

— Da, tako je. Dosada ga nitko u Bannerhanu nije vidio. Mislila sam da to treba da znaš, Billy. Jutros sam ga u prolazu površno pogledala. Izgleda opasan.

— Znaš li kako se zove?

— Durango!

— Durango? — upitno će Billy, razmišljajući grozničavo. Tad zbu-njeno odmahnu glavom.

— Nikad čuo!

III

Durango stavi praznu casu na sjajnu, mesinganu plohu šanka.

— Platiti! — reče mirno barmenu.

Čovjek jak poput bika, sa zavrnutim rukavima, ni ne pomaknu se iza šanka.

Durango podignu glavu i htjede glasnije ponoviti, no tada opazi promjenu na barmenovu licu. Boje sa pjegavog, širokog lica je nestalo, usta su mu bila poluotvorena, a oči su ukočeno gledale određenu točku u salunu.

Durango ču škripu pokretnih vratiju. Mamuze zazvečашe. A tada nastade tišina. Osim njega, u Horseshoe salunu su bila još dva gosta. Sjedili su za stolom u uglu i do tada živahno razgovarali. Sad i oni umukoše. Durango ustanovi da ga nepomično promatraju. Držanje im je bilo nekako ukočeno. Dlanove su bili položili na stol. Tipično držanje ljudi koji u gužvi žele ostati po strani.

Durango gotovo osjeti dašak opasnosti na svom potiljku, no njegovo preplanulo i otvrdnulo lice nije pokazivalo ništa. Samo se usne malo opustiše. Makne ruke sa šanka, uspravi se i htjede se okrenuti. U taj tren netko iza njegovih leđa oštro viknu:

— Ne miči se Durango, ili si na mjestu mrtavi!

Barmen duboko udahnu i povuče se do regala s bocama. Njegove pune usne pokrenu se, ali bez glasa.

Durango je, onako krupan stajao, nepomično uz šank. Široki sombrero bacao mu je sjenu u lice. Ruke su mu mlohavo visjele, vrhovi prstiju dodirivali su finu kožu opuštenih futrola.

— Durango, ne pokušavaj povući svoje pucaljke — upozoravao ga je reski glas.

— Ma kako brz bio, ovaj put ću ja biti brži. Moj prst je već na obaraču!

— To si ti, Merville, zar ne? — upita Durango mirno, bez da se okrenuo.

— Da. Prepoznao si me po glasu?

— Svakako.

— Imaš vraški dobro pamćenje, ali sada ti više ništa ne pomaže. Digni šape u vis!

— Osjećaš se suviše sigurno, Merville.

— A zašto ne bih? Ti više nemaš nikakve šanse, Durango. Dakle, ruke u vis, ja nerado čekam.

Durango je oklijevao samo dječlić sekunde a tada dignu ruke.

— Tako je dobro. A sada se možeš okrenuti.

Durango se okrenu. Iza njega barmen se povuče prema kuhinjskim vratima. Dva muškarca za stolom u uglu sjedili su još uvijek kao skamenjeni. Čula se samo muha kako jednolično zuji i udara o staklo prozora. Durango ugleda mršava muškarca, udaljena nekih šest metara, s uperenim revolverom. U tamnim očima Duffe Mervillea zrcalila se mješavina divlje mržnje i trijumfa.

— Ovdje si sam, Merville? — prekinu Durango šutnju.

— Nitko mi ne treba. Prilika je više nego povoljna a da je ne iskoristim. Najprije sam mislio čekati Renna i Bladea. Sad to više nije potrebno.

— Možda griješiš.

Mervilleove se usne skupiše.

— Želiš me zbuniti, zar ne? Neće ti uspjjeti. Poznam ja dobro te tvoje trikove!

— Vidjet ćemo!

— Nema se tu više što vidjeti. Treba samo da savijem prst i tada...

— Pa, zašto to onda ne učiniš?

Merville namršti obrve, ugrize se za donju usnu i zareža divlje:

— Što je, ne možeš dočekati? Samo polako, slijedećih desetak minuta ionako nećeš preživjeti.

— Zašto nisi odmah pucao, ulazeći u salun?

Duff Merville ponovo se skanjivao. Tad sva nakupljena mržnja izbi iz njega.

— Jer sam ti još jednom želio pogledati u lice. Želio sam ti reći da je s tobom gotovo, Durango! Do vraga, zašto si se morao vratiti preko granice? Već smo te gotovo zaboravili. Kako si samo mogao biti tako lud, he? Zar ti ono t' San Pedru nije dalo mira sve te godine?

— San Pedro — promrmlja Durango — davno to bijaše, Merville. Možda postoji drugi razlog mom dolasku. Ti, Gallagher i Brigo bojiše se moje osвете, zar ne?

— Ti si sad bezopasan! Kao kre- zubo pašće. Revolverašu, gotovo je s tvojom osvetom! Nisi očekivao da ćemo te tako proketo brzo otkriti. Slučajnost! Kakva sreća da sam te pronašao u Soccoru. Slijedio sam tvoj trag. Renn i Blade dolaze za

mnom; ali dok stignu, ti si već davno...

— Ponavljaš se, prekinu ga Durango hladnokrvno — zar ne znaš poslovicu o psu koji laje...

— Zaveži! — srdito će Merville. — Ti, očito, do kraja želiš izigravati junaka. To je samo tebi slično. A sad, idi ispred mene! Napustit ćemo ovu daščaru. Zapamti da sam ti iza leđa!

— A tako si ti to sračunao, Merville! Smeta te što nismo sami. A vani, na ulici, nema gotovo ni žive duše. I kad se za nama zatvore vrata, odjeknut će hitac. Ljudi će pritrčati i vidjeti čovjeka mrtvog u prašini. A ti ćeš im ispričati priču kako sam te pokušao napasti, tako da ti nije preostalo drugo...

— Prokletstvo, Durango, zaveži!

— Bilo bi za tebe bolje, Merville, da pričekas Briga i Gallagera.

— Do vraga i s tobom! Zar nisi razumio što sam ti malo prije rekao? Idemo! Kreni!

— Kako želiš!

Durangove ruke bile su još uvijek uzdignute. Njegove oči gledale su hladno i mirno. Bio je to pogled čovjeka koji je prečesto gledao smrti u oči a da bi u ovakvoj situaciji bio paničan. On krenu. Merville stupi tri koraka u stranu, da mu se revolveraš ne bi previše približio.

— Pazi! Stolice! — izusti Durango naglo.

Duff Merville nehotice okrenu malo glavu i instinktivno učini pokret kao da želi izbjeći neku prepreku. Bio je to djelić sekunde u kojem mu je koncentracija popustila. Tada shvati Durangov blef, opsova i okinu. Prasak potrese salun. Oblak dima začas zamagli prostori-

ju. Kao kroz sivi veo opazio je Duff kako je Durango poklekao i kako mu je metak prošišao iznad glave. U istom trenu oba kolta nađoše se u Durangovim sigurnim šakama. Jeza prođe desperadosom. Htjede još jednom opaliti, ali gotovo u toku njegovog prvog hica, opali Durangov desni kolt. Trenutak kasnije, Durango se lagano pridignu i stavi svoje teške koltove u futrole. S gorčinom pogleda čovjeka pred svojim nogama. Obuze ga osjećaj odvratnosti. Okrenu se. Oba gosta napustila su stol u uglu i žurno se tiskala prema izlazu. Barmen je nestao u kuhinji. Durango i Duff Merville bili su sami!

Durango krenu prema šanku i ostavi novac. Provalila su sjećanja. Tamo preko, u Novom Meksiku, imao je šansu da započne novi život. Sve ono što je htio odagnati od sebe, ovdje je ponovo oživjelo. No, znao je da nema izbora. Morao je slijediti svoj put. Ponovo se sjetio pisa na koje je tjednima nosio u džepu košulje. Briga koja ga je natjerala da iz udaljenog planinskog sela Sierra Madre krene preko granice, ovamo, do Bannerhana u Novom Meksiku, poče opet rovati u njemu. To što mu je predstojalo bilo je već dosta loše, a to što su ga njegovi stari neprijatelji otkrili u Soccoru, činilo je sve još težim. Durango se okrenu i htjede napustiti salun. Tada se ču neki krupni glas s vrata.

— Stojte! Ne ide to samo tako! Ostanite.

...

Durangovo se lice stegnulo. Opet je postalo tvrdo i neprobojno. Uperi

pogled u muškarca koji je oprezno prekoračio prag. Svjetlost izvana ocrtavala je oštre konture čvrstoga i snažnog čovjeka. Tek kad se približio, Durango je vidio ljutito, nepovjerljivo lice svjetlih očiju. Desna ruka mirovala mu je na dršci revolvera.

— Upravo sam saznao što se ovdje dogodilo — reče muškarac hrapavim glasom. Promatrao je Duranga oštro i pomnjivo. Nepovjerenje mu je i dalje izbijalo iz očiju.

Durango slegnu ramenima.

— Nije bilo izbora. To je bila borba na život ili smrt. Da nisam ja...

— U redu! Rekao sam da sve znam.

— Glas je i dalje zvučao odbojno i nestrpljivo. — Otkad se čovjek vašeg kova pokušava ispričavati?

Pogled mu se spusti na Durangovo oružje. Durango primijeti kako se sav ukrutio. Na vrh jezika bio mu je oštar odgovor, ali bijes, kako je naglo došao, tako naglo i nestade. Osjeti još samo u svojoj nutрини osjećaj zlovolje, odvratnosti i beskrajnog umora. Šutio je.

— Ja sam Dick Warren! — reče ljudina, — šerif u Bannerhanu. — Zabaci svoj kaput i Durango opazi na njegovoj košulji zvijezdu. Kimne glavom.

— To sam i mislio.

Šerif Warren nabra čelo i nakašlje se.

— Priča se da ste vraški brzi na pucaljki, stranče.

Durango se neveselo nasmiješi.

— Čemu okolišanje, šerife? Htjeli ste reći da sam revolveraš.

— Zar to nije točno? — upita Warren tvrdo i ošinu Duranga pogledom.

Smiješak na Durangovim usnama ugasi se.

— Možda ne u potpunosti. Nema smisla o tome raspravljati. Što vi zapravo želite?

— U Bannerhanu već neko vrijeme vlada mir — započe Dick Warren otegnuto — mislim...

— Jasno mi je! — promrmlja Durango.

— Do sada je Bannerhan bio miran grad — nastavljao je Warren, praveći se kao da je prečuo primjedbu. — Želim da to i nadalje ostane.

Durangove usne pretvoriše se u tanku crtu.

— Šerife, da li su vam rekli da sam pucao u samoobrani? Tu borbu ja nisam želio.

Warrenovo lice se smrknulo.

— Čovjek poput vas uvijek izaziva gužvu. To je tako.

Durango je šutio. Šerif mu se približi. Zabacio je malo glavu da bi bolje vidio Durangovo izbrazdano i preplanulo lice.

— Želim da napustite ovaj grad!

— Da li je to zapovijed?

— Još ne, ali to može postati.

Netremice su se promatrali. Dvojica tvrdokornih muškaraca od kojih nijedan nije bio naviknut na popuštanje. Napokon Durango tiho reče:

— Nemam namjeru ovdje ostati zauvijek, ali ću sam odlučiti kad ću nestati.

— Ne tratite vrijeme — reče Warren ledeno — pobrinite se da se više ne mašate tako brzo revolvera.

— Da li čovjek poput mene može uopće obećati tako nešto? — upita Durango ironično. Ne čekajući odgovor, htjede krenuti.

Warren ga zaustavi:

— Trenutak, stranče! Kako ono rekoste da se zovete?

— Durango!

Warren spusti glavu.

— Durango! — ponovi zamišljeno. Podigne pogled.

— Da li je to vaše pravo ime?

Durango spazi bljesak sumnjičavosti u dubini njegovih očiju. Srsga podidoše niz leđa, no lice mu, dok je odgovarao, ostade i dalje smireno.

— Ne, prije sam se drugačije zvao. Bilo je to davno.

Ni glasom, a ni izrazom lica, nije odavao da očekuje šerifovo slijedeće pitanje. Ali šerif se ustezao da ga direktno upita za prijašnje ime. On mrzovoljno promrmlja.

— Činite mi se poznatim. Nismo li se već negdje sreli?

Duranga ponovo prožmu srsi.

— Možda — odgovori lagano i izdrži, ne trepnuvši, šerifov pogled.

— Bilo me svuda, ali nikad izvan okruća Bannerhana — reče Dick Warren — a u očima mu se ponovo pojavi vrebajući izraz.

— Da li ste već bili ovdje?

— Moguće. Ne znam točno.

— Mislim da niste toliko stari da Vas pamćenje iznevjerava.

— Možda sam stariji nego što mislite — reče osorno Durango. — Mogu li sada ići?

— Odjednom vam se žuri? Što se mene tiče, nemam ništa protiv. Mislim da je najbolje da što prije napustite ovaj grad. Vjerujem da ću se jednog dana prisjetiti odakle vas poznajem.

Durango ne odgovori.

Vani, dok je stajao na drvenom pločniku, obasjan sunčevim blješta-

vilom, šerifove su mu riječi odzvanjale u ušima.

* * *

Sunce je bilo u zenitu i obasjavalo stjenovite vrhove Jellow Cliffsa koji na zapadu omeđuju pašnjake okruga Bannerhan. Zack Cubitt skrene svojim natovarenim kolima u klanac. Put više nije bio ni nalik izbrazdanoj travnatoj zemlji tako da se sva Cubittova pažnja usredotočila na brojno kamenje koje je yirilo iz usahle trave. Nastojao ga je mimoći. Odjednom se iznenađen trgne: kroz štopot kola i topot konja javio se hrapav glas:

— Zaustavi starino, inače — bit će pucnjave!

— Podigne glavu. Zaslijepljen sunčevom svjetlošću otkri čovjeka među grmljem, gore na obronku. Sjajna puščana cijev bila je uperena u Cubittovu glavu. Cubitt stisnu usne i ukruti uzde. Mrkani se zaustaviše. Oblak prašine iza kola polako se gubio. Čovjek s obronka spuštao se u klanac i dalje držeći pušku na boku.

— Jedan od nitkova iz Jellow Cliffsa — zareži bijesno Cubitt.

— Hajd', pogodi! — Bandit se pakosno nasmije. — Zovem se Butch Griffin — ako baš želiš znati!

— Neka te vrag nosi!

— Ništa ti to ne pomaže. Bolje da se smiriš, stari!

— Što hoćeš?

— Vidjet ćeš!

— Jesi li i ti, pasji sine, sudjelovao u ubojstvu Owena Chetwooda, a? — Cubitt je bio uzbuđen. Oči su mu sijevale.

Griffin se iskesi.

— Što ti pada na pamet, stari! Nije tvoje da postavljaš pitanja. Makni ruke s revolvera. Moja vinčesterka vraški brzo okida.

— Isto tako brzo kao i one noći kad ste napali Chetwooda, zar ne?

— Zaveži, čovječe!

Griffin je već bio u podnožju travnatog obronka. Rančerova kola stajala su malo ukoso.

— Dođi, Tabe! Već ga imam!

Cubitt začuje iza leđa topot kopita i škripanje sedla. Htjede se okrenuti, ali Butch Griffin podviknu prijeteci:

— Ne miči se, starino! Ne zaboravi da imam pucaljku!

Topot kopita približavao se kolima.

— Što hoćete, nitkovi jedni! — reče stari. — Kod mene nećete ništa naći!

— A stvari u kolima? — naceri se podrugljivo Griffin. — Njih ne računaš?

— Od kad vas, vucibatine, zanimaju živež i alat?

— Mora da je to grdno koštalo! Tvom gazdi neće se baš svidjeti kad stigneš na ranč praznih ruku. Koliko mora da ima novaca kad te može ponovo slati u kupovinu u Bannerhan.

— Gadovi! — procijedi Cubitt — vi hoćete...

— Starkeljo, ti sad lijepo siđi s kola, a mi ćemo potaknuti vatricu.

Jahač iza Cubittovih leđa sustiže kola. Htjede projahati mimo njih, no Griffin brzo uzviknu:

— Ne prilazi! Ideš mi na nišan!

Banditova pažnja za tren popusti, Zack Cubitt iskoristi šansu, brzo zgrabi uzde i povika iz svega grla:

— Ija! Naprijed!

Mrkani poskочиše i kola jurnuše klancem. Griffin opsova i opali. Metak pogodi Cubittov šesir i odbaci ga u kola prema sanducima i bačvama. Cubitt ljevicom uhvati bič i ošinu konje.

— Naprijed! — vikao je — samo dalje!

Opet odjeknu Griffinova puška. Metak prosvira pored kauboja i zabi se u drvo naslona. Bič ponovo zviznu a konji još snažnije povukoše.

— Tabe, makni se, dovraga, u stranu! Ne mogu pucati! — začu Cubitt za sobom Griffina kako urla.

Cubittova usta bila su potpuno suha. Vjetar se poigravao njegovom prorijeđenom sijedom kosom. Tjerao je konje sve brže i brže prema izlazu iz klanca. Kotači su udarali o oštro kamenje. Kola su poi-gravala. Činilo mu se da klanac nema kraja. Svakog časa očekivao je prasak smrtonosnog hica.

— Ija! — vikao je i opet, zviždeći neprestano bičem.

Nasred puta bijaše odronjena gromada. Očajnički je zatezao uzde; kola se zanesoše u stranu i jedan tren stajala su samo na dva kotača. Tad se začu lomljava. Cubitt jedva održi ravnotežu. Metalni obruč zadnjeg lijevog kotača snažno udari o jedan kamen. Iskre su vrcale na sve strane. Izlaz iz klanca bio je udaljen svega nekih šest koraka. Začudo, hici prestadoše. Divlja nada probudi se u Old Zacku. Tad začu fijuk iznad glave. Uoči odmah opasnost i htjede se baciti sa sjedišta. Ali prekasno! Laso je bio brži! Omča pade, omota mu se oko prsiju, stegne ga, svezavši mu ujedno i

ruke. Uzde mu ispadoše iz ruku. Konji su još uvijek jurili. Uže se ukruti, a Cubitt osjeti nagli, bolni udarac i jauknu. Bio je povučen preko naslona i uz lomljavu pade na sanduke. Konji su i dalje jurili. Cubitt je bio povučen preko tereta u kolima. Sve ga je peklo od bolova. Nije uopće bio svijestan da jauče. Nad njim se nadvi plavetnilo ljetnjeg neba. Laso ga povuče i on poleti zrakom. Više nije pod sobom osjećao bačve i sanduke čiji su mu se oštri rubovi zabijali u leđa. Tresnu na suho tlo i sve što je još vidio bio je gust oblak žute prašine. Topot konja dopirao je iz daljine. Pokuša se uspraviti, no kako mu ruke bijahu uhvaćene omčom, nije mogao učiniti ni jedan pokret. Glava ga je užasno boljela, a kosti — činilo se kao da su sve od reda polomljene. Opazi još samo jahača kako mu se naglo približava i tada izgubi svijest.

IV

Tab Rifton popusti laso. Hladnokrvno je promatrao onesviještenog čovjeka na zemlji.

— Budala! Sam si je kriv — promrmrlja.

Butch Griffin zakoči metak u cijevi svoje vinčesterke.

— Ne brini za ovu budalu! Moramo sad izvršiti naš zadatak. I tako smo već dosta vremena izgubili. Sva sreća da su se kola na izlazu iz klanca zaglavila. Inače — sve bi bilo uzalud. Tabe, hajde da zapalimo tu starudiju i nestanemo.

Promatrao je kola stisnuta među visokim grmljem; mirovala su, iako su ih konji i dalje pokušavali povući.

Tab ponovo pogleda ortaka i primijeti da mu se lice naglo uzbiljilo.

— Što je, Tabe?

— Pst! Tihol!

— Dovraga, što je?

Griffin nervozno zgrabi čvršće pušku.

— Ne znam! Mislio sam, topot konja... — Rifton prekine, ispruži ruku i uzviknu:

— Tamo, Butche! Netko dolazi!

U klanecu se pojavio jahač. Vidjela su mu se samo ramena i meksičkanski sombrero iznad izduženog konjskog vrata lepršave grive.

— Čovjek koga sam vidio kraj hotela u Bannerhanul — reče crnokosi Rifton — Butche. Ta, opali već jednom!

Griffin podiže pušku. Vatreći bljesak suknu iz cijevi. Kugla prošliša u prazno.

Jahač se, nesmanjenom brzinom, približavao. Dvojica bandita opaziše u njegovoj desnoj šaci bljesak iz cijevi kolta.

Tab Rifton povuče revolver. Griffin ponovo opali. Metak uskovitla prašinu pred strančevim konjem; jahač je i dalje tjerao svog kulaša pravo na njih.

— Luđak! Momak je potpuno poludio! — praskao je Rifton i ponovo zavitlao revolverom. Nad vratom kulaša bljesnu. Prasak je nadglasao topot konja. Riftonov stetson odleti u zrak. Slijedeći metak zabuši se točno u zemlju ispred Riftona, a životinja se prope i oštro zanjišti. Griffin pokuša brzo repetirati i na-

nišaniti jahača. Metak ga prisili da skoči u stranu. U brzini se spotakao, visoke pete čizama sapletoše mu se u travi i on pade. Vinčesterka mu kliznu iz ruku. Ponovno prasnu strančev kolt. Zaplašen, Rifton okrenu konja.

— Hajde, Butche! Kidajmo!

Podbode konja mamuzama u slabine. Konj poskoči prodorno njišteći.

Butch Griffin se pridigao.

— Tabe! — zaurla on. — Pričekaj, Tabe. Pomozi mi!

Rifton više nije slušao. Približavao se izlazu iz klanca koji je pred njim zjapio poput procjepa.

Metak prošliša mimo Griffina. Čovjek sa sombrerom zaustavi konja nasred puta i mirno napuni bubanj kolta. Butch Griffin okrene se sav izbezumljen. Gledao je svog ortaka kako nestaje iz klanca i uhvati ga bezuman strah.

— Tabe, pa ne možeš samo tako...

Zanijemi! Durango je napunio kolt i ponovo krenuo.

Griffin otkoči revolver. Više nije u sebi osjećao unutarnje snage da se suprotstavi čovjeku koga ni hitac nije mogao zaustaviti. Zvuk ispaljenih metaka još mu je odzvanjao u ušima. Do sada nije sreo čovjeka koji, u trku, s konja — tako precizno i nepogrešivo gađa. Znao je da takvom protivniku nije dorastao. Sunčeva svjetlost razlijevala se po koltu u Durangovoj desnoj šaci — prizor koji Griffin jedva da je mogao podnijeti. Pogled mu je lutao. Ugleda strmi, travom obrasli obronak i pojuri prema njemu. Napor mu izobličiće crte lica. Znoj mu se slijevao niz obraze. Hripao je muklo, a ruke su mu drhtale. Za leđima je čuo topot konjskih kopita

u klanu. Mislio je na svog konja koji bijaše negdje gore među žbunjem. To »gore« činilo mu se nedostižno. Očekivao je prasak. Dolje, u klanu, topot zanijem. U mislima je predočavao svog progonitelja kako podiže kolt do visine očiju i brižljivo u njega nišani. Očajnički se baci u stranu, pade, zarije prste u visoku travu i otkotrlja se.

Durango sjaše i brzo zakorači do nepomičnog starog kaubojja. Griffin je teško disao. Pokušao se uspraviti. Posrćući nekako ipak dotetura do najbližeg žbunja. Lišće zašušti, granje je pucalo, kad se, bez daha, srušio u gustiš. Tu je našao i konja, na mjestu gdje ga je i ostavio. Odveza ga, vinu se u sedlo i pogleda u klanac. Durango se upravo naginjao nad Zacka Cubitta.

Griffinovo drhtanje pomalo se smiri. Upravo kad je htio okrenuti konja i otići, opazi prekoputa jahača, na rubu klanca. Ukočeno je promatrao stazu, a zatim pogleda Griffina. Griffin se gotovo ukočio od iznenađenja: bio je to Tab Rifton.

— Tabe! — šapnu muklo. — Mislio sam da si zbrisao.

Rifton mu mahnu. Griffin je vidio kako Tab podiže desnu ruku. Cijev revolvera bila je uperena na Duranga.

Butch Griffin zaboravi na strah. U njemu se probudi osjećaj divljeg trijumfa. Kimnu energično glavom, teško dišući. No, iz te daljine, Rifton ga je jedva mogao čuti.

— Tabe, pucaj! Dokrajči ga napokon!

❖ * *

Šerif Dick Warren uzdahnu. Bio je već prelistao hrpu papira bez

ikakvog rezultata. Mrzovoljno se nasloni u stolici brišući znoj s čela. U uredu je bilo sparno. Čak je i kroz prozor dopirao miris prašine. Negdje u daljini čulo se lajanje psa. Dječji glasići zacvrkutaše, udaljiše se i konačno potpuno utihnuše. Jedan jahač projaši mimo ureda, mahnu u znak pozdrava i nestade.

Dick Warren ponovo se nagnu nad pisaći stol i uze slijedeći papir. U jednom trenutku naglo se trže, oči mu se raširiše, duboko udahnu.

— Dakle, ipak! Nisam se prevario!

List papira u njegovim rukama lagano je podrhtavao. Gledao je požutjeli papir kao hipnotiziran. Stara potjernica, na uglovima zavinuta, a na rubovima poderana. Slika na njoj bila je izbljedjela, ali se ipak moglo razabrati odvažno lice prodornih očiju.

— Durango! — prošapta šerif. Stvarno, on je! Pogled mu se zaustavi na datumu. Tjeralica je bila izdana 1876. u Albuquerqueu. Od tada je prošlo sedam godina, sedam dugih godina koje su očevidno ostavile tragove na licu, jer ovo na potjernici bilo je glatko i zategnuto.

Dick Warren se nakašlje i počeo čitati:

Traži se!

Durango (pravo ime nepoznato).
Visina: 1,85.

Oči: boje dima.

Osobiti znaci: nema.

Pazi kod hapšenja! Durango je naoružan i poznat po svojoj brzini. 14. travnja 1876. u San Pedru, Novi Meksiko, ubijen je rančer. Za hvatanje ubojice raspisuje se nagrada od 100 dolara. Živ ili mrtav!

Potpisano od tadašnjeg nadsuca teritorije Novi Meksiko.

Warren bijesno mahnu glavom.

— Zato mi je bio toliko poznat. Durango, loše ti se piše!

Stavi pismo na stol i diže se. Pitao se kako se dugo ovaj čovjek krije pod imenom Durango i kako je živio prije ove tjeralice. Stavi opasač i olabavi ga tako da se futrola klatila na desnom boku, uze šešir i napusti ured.

Otišao je pravo na sunčani trijem Long hotela. Prosjedi portir preko ruba naočala namignu radoznalo Warrenu.

— Zdravo, šerife! Mogu li ti čime pomoći?

Dick Warren pogleda oko sebe. Tad pokaza na strme drvene stubе koje su vodile na kat.

— Stranac po imenu Durango iznajmio je ovdje sobu, zar ne?

— Tako je šerife. Zar nešto nije u redu?

Warren preču pitanje. Još uvijek je gledao stubište.

— Da li je gore?

— Ne! Odjahao je prije otprilike dva sata.

— Odjahao? Hm! — Warren nabra čelo.

— Vratit će se — objasni brzo portir. — Pola svoje opreme ostavio je gore u sobi. — Što je s njim?

— Imate li ključ od njegove sobe?

— Naravno, ja...

— Ovamo s tim ključem, čovječe!

— Ali ja... Šerife, što namjeravate?

— Jednostavno ga želim posjetiti i pričekat ću ga u njegovoj sobi. Kad primijeti zbunjen portirov pogled, dodade:

— S pištoljem u ruci, ako Vam to nešto više kaže.

* * *

Durango olakšano uzdahnu kad je ustanovio da Zack Cubitt, osim masnica i ogrebotina, nije bio ozbiljnije povrijeđen. Cubitt je tiho stenjao, dolazio je k svijesti. U početku mu je pogled bio zamagljen, ali se začas svega prisjetio. Trgnu se, divlje pogleda Duranga i reče:

— Pustite me na miru! I...

Ustuknu kad primijeti stasitog, tamnoputog muškarca kako mu maše glavom, smiješeći se:

— Ja im ne pripadam. Banditi su otišli, a ti si u najboljem redu, stari-no.

— Mislim da nije dobro — zaječi Cubitt — čini mi se da su mi sve kosti polomljene.

— Ima i toga!

— Do đavola, pa nisam više baš najmlađi.

Cubitt ga pogleda oštro i podozri-vo.

— Tko si ti zapravo?

— Prijatelj rančera Broken Arrow. Ja sam...

Uto se, jedva čujno, zakotrlja neki kamenčić. Durango se okrenu. Iznad klanca primijeti siluetu jahača. Reagirao je munjevito. Baci se prema Cubittu — koji učini, iznenađen, obrambeni pokret, mumljajući prestrašeno — i u trenu je već ležao u izgaženoj travi. Durango se još kotrljao dok je gore na obronku prasnuo hitac. Brzim pokretom izva-di desni kolt.

Metak se zabio u zemlju između njega i Cubitta. Njištanje konja pomiješa s odjekom pucnja. Tad

zagrmi i Durangovo oružje. Lišće i iverje zakovitla se u zraku. Tab Rif-ton trgnu konja u stranu. Durango skoči poput tigra.

— U zaklon! — doviknu Cubittu. U jednom skoku bio je kod svog konja. Uhvati se za sedlo i uzjaši. Rif-ton je već bio nestao među žbunjem.

Durango podbode konja. Jahao je lagano pogrbljen. Veliki sombrero na ispletenoj traci visio mu je na leđima.

— Oprez! — čuo je kako Cubitt vrišti za njim. — Tamo je još jedan.

Durango pritegnu uzde i skrenu konja. Spazi Griffina kako nišani, ali ga preteknu. Metak se zabi u zemlju pred Griffinovim konjem. Bandit opsova, opali, a konj mu se prope. Griffin to nije očekivao, izgubi ravnotežu i, uzdignutih ruku, spade sa sedla. Nestao je u žbunju. Konj mu se probi kroz grmlje i pojuri niz obronak te pored Duranga i Cubitta projuri kroz klanac. Durango podbode svog kulaša i krenu uz obronak. U desnici je stiskao kolt. Pred sobom začu dahtanje, šuštanje lišća i škripu čizama. Lagano je ujahao u gustiš. Uto prasnu i metak zviznu daleko od njega, u prazno. Šuštanje lišća i žurni koraci postadoše glasniji. Grane su nemilosrdno šibale slabine Durangova konja. Samo na tren primijeti Griffinovu glavu iznad grmlja. Podvignu oštro.

— Huljo! Predaj se!

— Dovraga i s tobom! — zaurla ovaj i opali, ali opet u prazno.

Durango uputi konja pravo u smjeru bljeska. Pred njim zakriješti Griffinov glas.

— Tabe, pomози! Gdje si! Prokletstvo, tu je iza mene!

Ali Rif-tonu ni traga ni glasa.

— Tabe! — moljakaо je uspaničen. — Nemam konja. Moraš mi pomoći...

Granje se uvijalo i lomilo i pokazivalo Durangu pravac bijega.

— Taj luđak! — promrmlja ljutito. — Potpuno je izgubio glavu. Umjesto da se sakrije i umiri... Odmahnu glavom.

Griffin je stigao do ruba gustiša; pred njim je bio brisani prostor. Dašćući, on zastade. Gledao je kao gonjena zvijer. Za leđima ču frktanje Durangova konja. Okrenu se. Prilika jahača učini mu se ogromnom i opasno bliskom. Ponovo trgnu revolver.

— Evo! — zakriješti. — Evo ti prokleti...

Potegnu obarač, ali, osim škljocanja, ništa se drugo ne ču. Griffin iskolači oči, usta mu bijahu poluotvorena i za trenutak je stajao kao skamenjen.

Durango pritegnu konju uzde, uspori i nanišani Griffinova prsa. Lice mu je bilo hladno i bezizražajno. Griffin nemoćno spusti ruku. Posrećući, zakorači unazad.

— Ne! — stenjao je, a lice mu je bilo pepeljasto. — Ne pucaj!

Durango se približi. Griffin odbaci prazan revolver i ispruži ruke, kao u obrani.

— Ne, zaboga! Ne pucaj!

Durango stade.

— Ruke u vis, nitkove!

Griffin posluša savjet drhtavo. Durango se nagnu u sedlu. Njegov dugi kolt bio je kao stopljen s čvrstom desnicom.

— Imao si smolu, zar ne? Tvoj ortak lijépo te napustio.

Griffinove usne su podrhtavale.

— Pusti me da odem, čovječe!
Pusti...

Durangovo lice se skameni.

— Vi ste ubili Owena Chetwooda, zar ne?

— Ne, ja nisam sudjelovao! — re-
če užasnut.

— Lažeš!

Griffin se sav skupi od straha. Jedva je mogao izdržati pogled ovih tvrdih, sivih očiju. Disao je isprekidano.

— Onda? — upita Durango hladno. — Hoćeš li napokon priznati? Sudjelovao si, ne?

— Da! — prostenje Griffin očajno. — Da, ali nisam to ja učinio. Nisam ja. Vjeruj mi!

— Vi živite u Yellow Cliffsu, cijela banda, nije li tako?

— Da, u Silverstoneu, bivšem rudarskom naselju.

— Tko je od vas ubio Owena Chetwooda?

— Ja ne! Ja sigurno ne! Ja sam bio samo...

— Onda, tko je bio?

Griffin očajno odmahnu glavom.

— Pusti me da nestanem. Ne znam.

— Vrlo dobro znaš — oštro će Durango. — Reci samo ime i, što se mene tiče, možeš nestati. Dakle?

Griffinovo lice stalno se trzalo. Znoj mu je curio niz obraze.

— Vi, nitkovi! Napasti starog čovjeka! Kad ste ga lasom zbacili s kola, mogao je šiju slomiti. Zapravo bih te trebao predati šerifu u Bannerhanu. Pružam ti šansu. Reci mi ime čovjeka koji nosi na savjesti Owena Chetwooda.

— ...? — soptao je zločinac. — Ti si ovdje stranac. Što bi...

— Hoću uhvatiti ubojicu i predati ga pravdi.

— To nećeš nikada postići. Nitko, tko nije nama po volji, ne može u Silverstone. Zadnji put je prije pola godine pokušao šerif. Vratili su se krvavih glava. Ne, nemoguće je da ti...

— To prepusti meni.

— Da li je Chetwood bio tvoj prijatelj?

— To se tebe ne tiče. Tvoje je da mi samo šapneš ime i ništa drugo. Dakle?

Vidjelo se da Griffin oklijeva. Tad uzdahnu.

— I ti ćeš me sigurno pustiti da odem?

— Obećajem!

— No, dobro... Griffinove ruke podrhtavale su. — Bio je to čovjek koji u Silverstoneu...

— Butch, prokleta izdajico! — viknuo je netko sa strane.

Odjeknu hitac, Griffin se objema rukama uhvati za prsa, zastenje i pade.

Durango se okrenu u sedlu, pripuca iz svog kolta. Ali Tab Rifton je već bio povukao svog konja u grmlje i duboko sagnut, nestao.

Durango je odustao od potjere. Sada za to nije imao vremena. Dolje u klanecu čekao je zabrinuti Zack Cubitt, a tu je još i ranč Broken Arrow koji je još danas htio posjetiti. Ponovo je osjećao neku napetost kad je pomislio na to. Stavi koltove u futrole i okrenu konja.

U daljini se gubio topot Riftonova konja. Dok je silazio u klanac, mislio je kako će s ovim podmu-
klim zločincem, vjerojatno, još imati posla. Od sada će borba za ranč Broken Arrow biti i njegova borba.

V

— Ne razumijem to — promrmlja Bill Chetwood i pogleda pažljivo Duranga. Kakav vas interes veže uz ovaj ranč da se borite za njega?

— Owen me zamolio za pomoć. Imam njegovo pismo u džepu, ako mi ne vjerujete.

— Moj stric je mrtav.

— Znam! — Durangu se smrači lice. I upravo zato ne mogu odustati, zar ne?

— Bio je Vaš prijatelj?

— Nazovimo to tako!

Billy je oklijevao. Predvečernji zraci sunca padali su koso kroz prozor dnevne sobe. Njihov zlatni odsjaj poigravao se na stolu. Billy ga je promatrao položivši ruke na naslon stolice. Tada tiho reče:

— Čudno, stric Owen vas nikad nije spomenuo.

Durango primijeti sumnju u njegovim riječima, ali mu je izraz lica ostao neizmijenjen.

— Mislim da vam jedan muškarac više ne bi bio na odmet.

— Ne znam! — Billy Chetwood ne pogleda Duranga.

— Zašto se nećate? — upita Durango direktno.

Billy smeteno slegnu ramenima:

— Nemam novaca da još nekoga primim.

— Mislite da platite — dovrši Durango s izvjesnom oštrinom u glasu. — Ja ne želim novac!

Billy ga naglo pogleda. Jedan tren njegovo mlado lice izražavalo je neodlučnost. Mahnu glavom:

— Ipak, bolje je da odete. Nemam ništa protiv vas i hvala vam

što ste Old Zacka izvukli, kad su ga...

Durango odgurnu stolicu ustajući. Zalazeće sunce ocrtavalo je njegovu krupnu sjenu na zidu.

— Da li ste zaista iskreni? — upita izazovno.

Billy se zacrvni sve do slijepoočica.

— Durango, vi ne razumijete...

— O, da! Razumijem ja vas vrlo dobro. Možda bolje nego što vi i mislite — promrmlja Durango gorako. — Vi ne želite imati sa mnom posla jer me smatrate profesionalnim revolverašem, čovjekom kojemu je ubijanje zanat.

— Nisam to rekao...

— Govorimo otvoreno! — prekiđe ga Durango.

Njegove oči čudno zasjaše.

— No, da, nisam htio direktno reći. U biti imate pravo, Durango. Žao mi je...

Za trenutak zavlada grobna tišina. Billy obori pogled. Nije ni primijetio kako Durangu ruke podrhtavaju — te ruke koje su inače uvijek bile tako mirne i sigurne. Napokon Durango reče:

— Ne trebate se ispričavati.

— Smatrate me prokleta nezahvalnim — promrmlja mladi rančer nelagodno.

Durango slegnu ramenima.

— Ništa mi ne dugujete! Ovo, uostalom, nije za mene ništa novo. Većina ljudi dijeli vaše mišljenje.

Billy se lecnu.

— Nije li to prigovor? Zamjerate li to tim ljudima?

— Mislim samo da sve ljude ne možemo mjeriti istim mjerilom.

— Postoji li razlika između revolveraša i revolveraša?

— Nikad nisam bio najmljени revolveraš, ako je to ono što mislite. To nikada neću ni biti. Nikada ja nisam bio onaj koji je prvi potegao kolt i prvi pucao...

— Ali ste pobili dosta ljudi oružjem što ga nosite na bedrima.

Na Durangovim ustima pojave se duboke bore. Gotovo bez glasa izusti.

— Da, jesam... Ponekad nema drugog izbora, ako čovjek ne želi da ga dokrajče.

— Može biti, ali...

— Ja se ne želim nametati. Ako me želite, mogu pomoći. Moj konj čeka me vani.

— Ipak, bolje je tako — reče Billy.

Durango uze mirno sombrero sa stola, stavi ga na glavu i krenu. Tada se još jednom zaustavi. Ne pogledavši Billyja reče.

— Nemojte me krivo shvatiti, ali... smatrate li da ranč bez mene ima ikakvu šansu? Zack Cubitt pričao mi je da imate samo njega i Charleyja Ruggera. Mislim da je to malo, proketo malo. Banditi iz Jellow Cliffsa ne prezaju ni pred čim.

— Neće lako s nama!

— Vjerujem, ali to nije odgovor na moje pitanje.

Billy se nećkao grickajući donju usnu i motreći sunčev odsjaj na stolu.

— Ne biste li, svejedno, trebali malo više misliti na ranč? — reče Durango blago.

— Zar mislite da to dovoljno ne činim? — istisnu Billy s iznenadnom oštrinom u glasu. Znam koliko dugujem stricu Owenu!

— U redu, odluku trebate vi donijeti!

Durango dotaknu prstima rub sombrera, u znak pozdrava i, zvećući mamuzama uputi se prema vratima. Stavljajući ruku na kvaku, okrenu se još jednom, gledajući Billyja u lice. Činilo se da će još nešto reći. Tada se naglo okrenu, otvori vrata i nestade. Bat čizama odzvanjao je trijemom dok se nije izgubio u pijesku dvorišta.

Billy je još uvijek, naborana čela, nepomično stajao kraj stola. Lice mu je odavalo najoprečnije osjećaje. Priđe prozoru i pogleda jahača koji je upravo nestajao iz travnatog humka. Spuštao se sumrak. Sparina je postepeno nestajala. Negdje u stjenovitim provalijama obližnjih Jellow Cliffsa oglašavali su se kojoti. Billy uzdahnu i okrenu se. Vrata se naglo otvore. Charley Rugger bučno uđe. Izgledao je uzbuđen.

— Billy, što je? Zašto je odjahao?

— Je li ti Zack sve ispričao?

— Rekao je da će Durango ostati i raditi za nas.

— Ja sam ga otpustio — odreza Billy kratko.

— Što? — Rugger zalupi vratima da je cijela kuća odzvanjala. Priđe bliže.

— Nisi to valjda ozbiljno učinio?

— Da, Charley, jesam!

— Ali Billy, taj čovjek bio je za nas od neprocjenjive pomoći. Zack mi je ispričao kako se hrabro borio tamo u klanu. Kaže da čitavog svog života nije sreo takvog momčinu. A ti znaš da je Old Zack lutao kojekuda po zapadu i sretao mnogo momaka koji su bili brzi na revolveru. Billy, zašto si to učinio?

— On je revolveraš! — odbrusi mladi rančer.

— Da...i? Dovraga, upravo radi toga...

— Ne želim takve ljude na ranču. Neću imati posla s takvima — reče Billy oštro.

Rugger se suho nakašlja.

— Pomogao je Zacku. Zaista, silan momak. Billy, učinio si neoprostivu pogrešku. Trebalo bi ga vratiti.

— Nikada!

— Ne razumijem te — mrmljao je Rugger mašući glavom — ranču...

— Prestani! — podviknu Billy. Jednostavno — ne podnosim ljude koji su brzi na revolveru. To je pravi razlog.

Rugger je uporno gledao prašnjave vrhove svojih čizama.

— Iznenaduješ me, Billy. Napokon, tvoj otac bio je...

Billy divlje sijevnu očima:

— Dosta, Charley! Ne govori više! — uzdahnu kao opsjednut.

Rugger se trže, nelagodno čupkaćući brk i promrmlja.

— Nisam htio ništa loše reći, Billy, žao mi je ako sam...

— Dobro, Charley — iscrpljeno reče Billy i spusti se na stolicu umorno brišući čelo — moj je otac bio revolveraš. Možda zato ne bih trebao o tim ljudima tako govoriti.

Lice mu se grčilo.

— Možda — nastavi — upravo zato i poznajem ljude tog kova, Charley. Moja mržnja nije...

Rugger učini nervoznu gestu.

— Ne govorimo više o tome. Bolje da zaboravimo.

— Zaboravimo? — ponovi Billy gorko. — Želio bih, samo kad bih mogao. Ustade i poče nemirno hodati, gore-dolje po sobi. Obrisi namještaja ocrtavali su se u sivom sumraku. U

tišini je odzvanjao odjek Billyjevih potpetica.

— Ti revolveraši — mrmljao je nesigurnim glasom — što oni uopće znače bez kolta? Ništa, ama baš ništa. I moj otac nije bio ništa bolji.

— Billy, ne bi smio tako govoriti.

— Zašto ne? — upita Chetwood. Jer sin nema pravo suditi o vlastitom ocu? Zašto je potrebno prikrihati istinu? To su činjenice. Moj otac bio je tipičan revolveraš — uvijek na putu, uvijek upleten u neke pustolovine. Uvijek smo bili sami i brinuli se što je s njim. Imao sam samo majku. Kad je umrla, uzeo me stric k sebi na ranču. Sve imam zahvaliti samo njemu, ne svom ocu. Otkada sam došao stricu Owenu, oca više nisam ni vidio. Charley, znaš li što to za jednog mladića znači?

Rugger se zakašlja. Glas mu je podrhtavao.

— Pusti prošlost, Billy! Tvoj je otac vjerojatno već odavno mrtav.

— Da — uzdahnu mladić — Imaš pravo.

Iako teško, Billy se pomalo smirio.

— Htio sam ti samo objasniti zašto ne želim ni čuti za Duranga. Nema među njima iznimke.

— Billy, možda...

— Maloprije si rekao. Ne govorimo više o tome! Držimo se toga!

Rugger slegnu ramenima i krenu. U tom se času oglasi Zack Cubitt:

— Billy! Charley! Dodite! Brzo!

Obojica istrčaše iz kuće. Miris kadulje dopirao je s tamnih brežuljaka.

— Zacke, upita Rugger — što se događa?

Cubittov lik odvoji se od sjene kuhinjske zgrade.

— Zar ne čujete? — gundao je. — Imamo posjetu.

Osluškiivali su. Ranču se približavao brz topot konjskih kopita.

* * *

Durango ostavi svog konja u hotelskoj konjušnici i pope se laganim korakom na trijem. Iz blagovaonice u prizemlju dopirao je žamor. Mirisalo je na pečenje i vruć grah. Skupine ljudi stajale su na drvenom nogostupu i raspravljale. U tami, koja je već obavila Bannerhan, vidio se samo žar cigareta. S prozora su se širili tračci svjetlosti i odražavali žute sjene u prašnjavoj glavnoj ulici. Jahači su dolazili i zaustavljali se pred Horseshoe salunom. Kratko hihotanje nadglasa sve ostale šumove.

Durango jedva da je išta gledao i slušao. Nikako da zaboravi razgovor s mladim Chetwoodom na ranču, urezao mu se u pamćenje, pred očima mu je neprestano lebdjelo Billyjevo lice.

Ranije, sve je to drugačije zamišljao. To što je doživio bilo je gore od bilo kojeg revolveraškog dvoboja. Prisjećao se kako je u svom planinskom gnijezdu Sierra Madre u Meksiku primio Owenovo pismo. Briga i strah što ih je tada osjetio, ponovo oživješe: počеше ga uznemiravati. U mislima je iznova jašio miljama dugim prašnjavim i vrelin stazama prema sjeveru, zatim preko granice duž doline Rio Grande del Greko, Soccoroa, zatim na za-

pad, duž područja Gallina Mountains i konačno u okrug Bannerhan.

Da li je sve bilo uzalud? Sve u njemu bunilo se protiv toga. Pade mu na pamet Merville. Znao je da je samo pitanje vremena kad će mu Renn Gallagher i Blade Brigo ući u trag. Da li je još i ovaj rizik preuzeo baš ni za što? Ali sve to nije bilo ono najgore. Iako su ga svi smatrali slobodnim i bezosjećajnim, gorko su ga pekale oštre primjedbe i vatra u bistrim očima Byllyja Chetwooda; i to je bilo ono najgore.

Trijem hotela bio je obasjan žućkastim svjetlom petrolejki. Durango krenu ka drvenom stubištu. Primijeti kako ga portir na recepciji ukočeno promatra. Durangove zamišljenosti nestade u tren, zaustavi se i okrenu vrataru.

— Ima li kakvih vijesti za mene?

Vratar se trgnu. Prsti su mu tražili naočale.

— Ništa, Durango. Ama baš ništa!

Njegova nervoza bila je očigledna. Prsti mu počеше podrhtavati. Izbjegavao je Durangov pogled.

Durango se lagano okrenu i zakorači pravo k njemu.

— Ne varate li se?

— Ni govora! Ja... sigurno ne. Gospodine, vi se varate... Ja ne znam...

Durango se ljutito nasmiješi.

— Dragi moj, loš ste lažac. Uostalom, to je najbolji znak, zar ne?

Vratarevo naborano lice promijeni boju. Suhonjavim prstima »češljao« je prosijedu kosu.

— Gospodine Durango, ja Vas ne razumijem. Oprostite, ali imam još posla.

Izjurio je na pokrajnja vrata. Nabrana čela Durango je gledao za njim. Zamišljeno je pogledavao neosvijetljeni vrh stubišta. Napokon se trgnu i stade se uspinjati istrošenim stubama.

Gore je sve bilo tiho, uski je hodnik bio u tami. Iako je sve djelovalo umirujuće, Durango, čovjek divljine, nanjuši znakove bliske opasnosti. Pođe pravo prema svojoj sobi. Stavivši ruku na kvaku, zaustavi dah. Unutra — ništa se nije micalo. Čekao je trenutak, a zatim snažnim udarcem provali vrata koja nisu bila zaključana.

Kad su vrata poletjela, Durango skoči u stranu i, u očekivanju pucanja, povuče svoj desni kolt, ali u mračnoj sobi ništa se ne pomače. Štropot vrata utihnu. Osluškiavao je vlastito disanje. Stegnu usne, stade za dovratka i lagano podignu oružje. Glasno naredi:

— Izadi! Ako imaš razloga što me vrebaš, mora da znaš i za moje pucaljke.

— To vam neće mnogo pomoći, Durango — ču se suh glas njemu iza leđa. Istovremeno osjeti pritisak tvrdog predmeta među svojim plećkama — cijev revolvera.

Durango naglo okrene glavu. U tami nazre pred sobom snažna muškarca. Iza leđa njegovog protivnika bila su poluotvorena vrata. Dakle, bio se pritajilo na suprotnoj strani hodnika.

— Zdravo, šerife! — pozdravi Durango hladno. — Lukavo ste to izveli! Čestitam!

Šerif odvrati osorno.

— Samo bez govoricije. Bacite oružje i ruke u vis.

Durango je trenutak oklijevao, zatim baci kolt koji se po podu otkotrlja i polako podiže ruke. Bez poziva okrenu se i reče.

— Što hoćete od mene, šerife! Ne sjećam se da ste mi dali određeni rok da napustim grad.

— Nećete ga tako brzo ni napustiti — kruto mu objasni Warren.

Durango odmah shvati što to znači. Osjetio se sam samcat. Misli su se grozničavo kovitlale: Billy Chetwood, ranč Broken Arrow, nitkovi iz Jellow Cliffsa, bravadosi iz Socorroa koji su mu već sigurno na tragu i, ponovo, Billy, mladi rančer koji je tako mrzio revolveraše.

Reče umorno.

— Šerife, mislim da je sve to neka zabuna. Čujte...

— Nije li i ono ubojstvo prije sedam godina u San Pedru bilo također zabuna? — upita Dick Warren zajedljivo. — Durango ipak ste pogriješili što niste brzo poput munje napustili Bannerhan. A sada, samo bez trikova. Mene nećete prevariti kao onog Mervilla koji vam je u Horseshoe-salunu radio o glavi. Budite razumni, čovječe. Svako objašnjenje suvišno je.

Duranga obuze bijes i gorčina. Iznenada je zažalio što neće susresti i svoje ostale progonitelje — Renna Galaghera i Bladea Brigoa. Oni i Duff Merville bili su krivi za sve. Ovaj put su mu izbjegli. On je bio taj koga su progonili i proglasili ubojicom.

Warren naredi:

— Samo lijepo dajte šape u zrak i polako sidite uz stubište. Koначno ste izgubili igru. Idemo! Zatvor vas čeka!

Durango htjede odgovoriti, ali se predomisli. Slegnu ramenima i krenu. Dick Warren bio mu je za petama, revolver mu je uperio u leđa. Dok je silazio, grozničavo je razmišljao. Ako zaista ode u zatvor, onda nema više nikakve šanse. Imao je suviše malo vremena. Billy i njegova dva pomagača neće moći dugo držati ranč, a onda — sve će biti izgubljeno. Ne samo mali ranč tamo u brežuljcima nego daleko više!

Kad je Durango sišao niza stube, lupnuvši otvoriše se vrata pored recepcije. Bojažljivo vratarevo lice pojavi se u svjetlu petrolejke. Za trenutak mora da je popustila pažnja Dick Warrena. To je bilo jedino na što je Durango mogao računati. Bila je to mala šansa, ali drugog izlaza nije bilo. Trebalo je nešto odmah učiniti.

— Hopkins! — viknu šerif — ostanite u ...

Dalje nije dospio. Durango, još na najdonjoj stubi, sagnu se munjevito i gipkošću mačke okrenu se u stranu. Warren nešto progunda i udari revolverskom cijevi. Promaši Durangovu glavu, ali mu zahvati lijevo rame i pričinu mu se kao da mu je sve kosti smrskao. Svom snagom baci se na šerifa. Obojica izgubiše ravnotežu i padoše na drveni pod u trijemu hotela. U gužvi se ču užasnut krik starog vratara. Njegovo naborano lice izgubi se za vratima. Durangova je lijeva ruka bila kao oduzeta. Teško dišući, pridignu se na koljena. Maglilo mu se pred očima. U slijedećem trenutku zgrabíše ga dvije snažne ruke

— Čekaj samo — divlje će Warren — tako lako nećeš se izvući!

Durango je bio naglo povučen unatrag. Popustio je u pružanju otpora, očekujući s nekom nadom popuštanje Warrenovog čeličnog zagrhljaja. Iznenada, snažnim pokretom, baci se u stranu, okrenu se i poskочи uvis. Pred sobom vidje iznenađeno Warrenovo lice. Bol ga je još uvijek mučila u lijevom ramenu, a ruka mu je bila nepokretna. Durango stisnu zube. Stisnutom desnom šakom naglo zamahnu. Pogodi! Warren pade!

Durango se potpuno uspravi. Bol malo popusti. Povučé drugi kolt i usmjeri ga na Warrena koji se, grčevito se držeći ograde, pokušavao uspraviti. Pramen kose pao mu je na znojno lice. Teško je disao i očima punim bijesa gledao Duranga.

— Budite razumni, šerife — opomene ga Durango. — Žao mi je, ali drugog načina nije bilo.

— Ne pričajte koješta!

— Tako je. Nikad se nisam suprotstavio čovjeku zakona. Nisam htio...

— He, he! Da pukneš od smijeha — ljutito će Warren.

— Vama to sigurno zvuči nevjerovatno — promrmlja Durango. No, vi ste zaista u zabludi, ja nisam ubojica.

— Pored svega ste i lažov. Našao sam staru potjernicu, čovječe. S tim niste računali.

— Znam. Nažalost, nemam vremena da vam to sada objašnjavam.

Napeto je osluškivao što se zbiva u stražnjem dijelu hotelske zgrade. Nije bilo sumnje — vratar je podigao uzbunu i svaki čas mogao se netko pojaviti. Dick Warren promatrao je vrebajući Duranga.

— Uhvatit će Vas ovako ili onako — sve je uzalud.

— Zar ne razumijete. Ja samo želim...

Bučni koraci pojaviše se na pokrajnjim vratima, a žamor glasova postajao je sve glasniji.

— Gotovo je — reče Warren zadovoljno.

— I opet se varate, šerife — reče Durango i žurno se povuče prema ulaznim vratima hotela. Dick Warren odrazi se snažno i ponovo naveli na Duranga. Durango munjevito skoči u stranu da izbjegne udarac. Cijev kolta zasvjetluca mu u ruci. Pogodi šerifa u glavu. Šerif zatetura i pade na pod.

— Drugačije se nije moglo — promrmlja Durango — otvori vrata i izađe van. Za sobom je čuo žamor, ljudi su se okupljali u trijemu. Skoči preko ograde, zakrenu za ugao i odjuri u konjušnicu. Nadao se da će se kasnije ukazati prilika da objasni šerifu zašto je morao tako postupiti. Već je čuo svoje progonitelje kako, vičući, izlaze iz hotela. Znao je da je izgubljen ako se u sljedećih nekoliko minuta ne vine u sedlo svog brzog kulaša.

VI

Pod tamnom strehom stajala su trojica muškaraca: Billy Chetwood, Old Zack Cubitt i Charley Rugger. Topot konjskih kopita približavao se ranču. Nedugo zatim u traku svjetla koje je prodiralo kroz kuhinjski prozor spaziše lik jahača. Sva se trojica prihvatiše oružja.

— Fesse — viknu iznenađeno Cubitt prepoznavši vitkog muškarca na konju kuštrave grive.

— Do vraga, to je zaista iznenađenje!

Fess Boynton kliznu sa sedla na zemlju. Brzo je koračao prema trojici muškaraca.

— Zdravo, Fesse, da nisi što na ranču zaboravio?

Boynton se zaustavi, sagne glavu. Šešir mu je bacao sjenu na lice. Učini nesigurnu kretnju rukom.

— Billy, ja... Ne znam da li me razumiješ.

— Do đavola, što hoćeš — reče Rugger otresito.

Boynton se zbunjeno nakašlja.

— Billy, žao mi je. Ja... nisam ispravno postupio. Sad mi je to jasno.

Billy namršti obrve.

— Ne znam kako da to shvatim.

Boynton je kratko oklijevao. Tada odlučno reče.

— Želim se vratiti, Billy, ako me još hoćeš. Ne želim vas ostaviti na cjedilu.

Billy duboko uzdahnu. Cubitt uzviknu radosno:

— To je prava riječ! Samo je Ruggerovo brkato lice i dalje ostalo mrko.

— Samo ne budi suviše brzoplet, Zacke — progunda Rugger.

Boynton brzo reče.

— Billy, ne mogu ti zamjeriti ako smatraš da sam te iznevjerio. Ali, mislim zaista ozbiljno. Ako ti moje prisustvo ništa ne znači, reci mi.

— Fesse, ti dobro znaš da mi je svaki čovjek dobro došao, ali isto tako znaš da se ranču vraški loše piše.

Boynton kimnu glavom.

— Imaš puno pravo da me smatraš kukavicom.

— Ne, mislim da te ne čeka samo posao kauboja ako ostaneš.

— Imao sam dosta vremena da o tome razmislim.

— Dobro, Fesse, odvedi konja u štalu i...

Charley Rugger zlovoljno ga prekinu.

— Ne misliš li, Billy, da je tvoja odluka malo preuranjena?

— Kako to misliš?

— Ja mu ne bih samo tako lako povjerovao — objasni kruto Rugger.

— Charley — izusti Fess Boynton bijesno — želiš li opet započinjati?

Mladi rančer stavi ruku brkatom kauboju na rame.

— Budi razuman, Charley. Zaboravi svađu.

— Zaboraviti! — odmahne Rugger snažno glavom. Oči su mu sijevale. — Pokušao me ubiti.

— Htio sam samō...

— Dosta! — Rugger će oštro. — Ja ostajem pri svome. Htio si me hladnokrvno ustrijeliti. Tvoj hitac nije bio, kao što ti reče, samo opomena. Nemoj ni pokušati da me u to uvjeriš.

Boynton slegnu ramenima i pogleda Billyja.

— Ne želim se nametati, ali ako je tako kako tvrdi Charley, zašto bih se vratio?

— Zato jer imaš neki određeni razlog — primijeti Rugger zlobno.

— Ma kakav razlog?

— Saznat ću to već jednog dana — obeća Rugger ljutito.

— No, dobro — odsječe Boynton. Imao sam najbolje namjere. Jutros sam učinio pogrešku i htio je ispra-

viti. Ali isto tako mogu ponovo i otići.

— Zaboravi, Fesse — poče Billy umirujuće — Charley će se već smiriti.

— Ja mislim Billy da tebi ovdje štošta nije jasno. Tisuću puta bio bi mi draži onaj Durango.

— Sada je zaista dosta — prekinu ga odlučno Billy. — Fesse, ti ostaješ ovdje!

Rugger htjede još nešto reći, ali ga Old Zack zgrabi snažno za ruku i on samo nevoljko odmahnu glavom.

— Udite — predloži Billy — i pozove ih i rukom da uđu. — Popijmo nešto. To makar nikad nije na odmet. Slažete li se?

— Tko bi to mogao odbiti? — Cubitt je bio oduševljen.

— Znaš, Billy, baš sam razmišljao. Trebalo bi stado goveda dovesti bliže ranču. Tada bismo ga imali pod kontrolom. Ne bismo se morali razdvajati — predloži Boynton.

— Odličan prijedlog — složi se mladi rančer. — Čekajte da upalim svjetlo.

Boynton nastavi:

— Mislim da nitkovi iz Jellow Cliffsa prvo žele ukloniti stoku. Zato im možda ne bi trebalo pružiti šansu.

Billy zapali šibicu pa fitilj petrolejke.

— Veseli me da si se vratio — reče jednostavno. Imaš pravo. Sutra rano ujutro ćemo odjahati. Sada imamo čovjeka više, dovoljno da potjeramo stado.

— Do podneva bit ćemo natrag, Old Zacke — reče Billy smiješeći se na konju. — Napravi dobar ručak. Bit ćemo gladni kao vukovi. Mahne Boyntonu i Ruggeru i potjera konja.

Obavijeni oblakom prašine, nestadoše.

Zack Cubitt gledao je za njima sve dok nisu zamakli za brežuljak. Okrenu se, odhrama do vrata kuhinje i sjede na prag. Nespretno izvađi svoju lulu. Prvi zruci jutarnjeg sunca rasuše se poput zlata čitavim krajem. U zraku se već moglo osjetiti da će dan biti vruć kao i prethodni. Sjenoviti obronci Jellow Cliffsa zlatili su se u sunčevu sjaju. Nebo je bilo plavo i bez i jednog oblaka. I zadnje kapi rose ishlapile su iz visoke trave. Gore visoko ćurlikala je prerijska ševa, jedini glas koji se čuo milje unaokolo.

Glas ptice iznenada zanimi. Stari čovjek ništa nije primijetio. Gledao je duhan u luli kako se žari i plavkasti dim kako koluta u vis. Razmišljao je o prošlosti, o grubom dobu u sedlu pod užarenim suncem. Vrijeme kao da je stalo. Brige o sadašnjosti sasvim izbljediše. Zack Cubitt gledao je u daljinu. Nije znao koliko je prošlo vremena kad ga topot kopita prenu iz njegova razmišljanja. Starina pridignu glavu i tada spazi jahače koji su se već približavali rubu dvorišta. Četiri suhonjava muškarca mrkih i prepredenih lica. Jednog od njih Cubitt je odmah prepoznao. Bio je to crnputi čovjek koji ga je prethodnog dana onako brutalno napao — Tab Rifton. Čovjek koji je posve hladnokrvno ubio svog ortaka koji je pokušao izdati.

Cubitt baci lulu i poskoči. Drvena noga ne nađe mu odmah oslonac. Morao se pridržavati za dovratnik. Četiri jahača zauzdaše konje, cereći se pakosno.

— Ej, starino! — zovnu Rifton. — Opet se našosmo. Ovaj put nećeš se tako lako izvući, obećajem ti. Nitkov iznenada uperi revolver. Drugi također povukoše svoje. Cubittovo naborano lice postade sivo. Čelo mu se oznoji. Srce mu je divlje lupalo. Mislio je na mladog rančera koji je sa svoja dva pratioca, ne sluteći ništa, jahao među brežuljcima. Prokleo je svoju vlastitu nebrigu.

— Što tražite ovdje? — izusti on.

— Nismo li juče u k lancu govorili o nekoj vatricu? — cerio se Rifton. Danas se nećemo zadovoljiti samo time da naprosto zapalimo kola i teret. Razumiješ li me? — Pogled mu je značajno lutao unaokolo po zdanjima ranča. Cubittove se oči raširiše.

— Ne! — jedva istisnu riječ. — Ne, to ne možete...

Jedan od nitkova glasno se nasmiја. Rifton reče oštro.

— Samo mirno, stari! Pridi bliže i ruke u vis! Samo ne tako stidljivo, starino.

— Ne, ja...

Izenada Cubitt pade unazad. Postupio je u divljem očaju. Nikada nije mnogo mario za svoj vlastiti život. Samo jedna misao bila mu je u glavi: mora nekako zadržati ove beskrupulozne zločince. Rifton odmah pripuca. Metak prošiša iznad starog kuhara i zabi se u kuhinju. On se prevrnu da bi se sklonio s otvorenih vrata. Vani su praštali hici, jedan za drugim.

Drvo je pucalo. Jedna kugla udari u željeznu peć nad kojom su visjeli lonci i tave. Od udaraca kopita u dvorištu se digao oblak prašine. Cubitt se pokušavao pridici. Leđa su ga užasno boljela. Naglo pritvori vrata i izvadi svoj revolver iz futrole. Oprezno se približi uskom prozoru. Riskirajući, pogleda brzo van i utvrdi da je dvorište prazno. Hici i topot konja utihnuli su. Ostali su samo tragovi u žutom pijesku. Nada se probudi u Old Zacku. Tad mu posta jasno da hulje nisu tek tako nestale. Znali su da je sam i nije se mogao ni nadati da bi otišli prije nego bi izvršili svoju nakanu.

U mislima se vratio na prethodno veće kad je Charley izrazio svoju sumnjičavost u iskrenost Boyntonovih namjera. Upravo je Fessov prijedlog bio da se stoka što prije pritjera ranču. Nije li on... Cubitt zaškrpuće zubima. Tada se javi Tab Rifton.

— Starino, ne precjenjuješ li ti sebe? Zar se ti zbilja misliš ozbiljno upustiti u borbu? Tä trebao bi nas već poznavati. Budi razuman! Izadi van!

Bijes uhvati Cubitta.

— Zaveži, huljo! Pokazat ću ja vama ništarijama.

— Poludio je — uz smijeh se ču neki drugi glas — on stvarno misli...

Dalje Cubitt nije ni čuo. S mukom prijeđe prostoriju, uze pušku koja je bila naslonjena u jednom kutu, teškokalibarsku pušku koju je nekad davno upotrebljavao u lovu na bivole. Brižljivo pogleda punjenje i ponovo zauzme položaj kraj prozora. Vani je vladala potpuna tišina koja mu je išla na živce.

Osjećao je srce kao da mu lupa u grlu. Pogledom je prelazio staju, sušu, stambeno zdanje, koral. Nigdje nikoga.

Ali oni, tamo vani, sigurno su vrebali — nisu bili besposlehi. Old Zack čvršće zgrabi pušku. U ovoj daščari od kuhinje osjećao se kao u zamci. Postojao je samo jedan prozor i to uz vrata. Ne zna što bi dao da je u masivnoj zgradi ranča. Nije se usudio proviriti. Bio je prespor, znao je, prespor. Gorko pogleda svoju drvenu nogu. Zadnjih godina bio se na to priviknuo. Ali sada... Bio je samo napola čovjek i nikako nije bio dorastao četvorici razbojnika. Na uglu staje zabljesnu. Kugla udari u prednju stranu daščare, razbijajući drvo. Cubitt se trgnu, diže pušku i potraži metu. Ponovo hici. Dva, tri — jedan za drugim. Pucnjevi su odzvanjali dvorištem a eho se vraćao s obližnjih brežuljaka. Vidio se samo bljesak oružja, sjeni strijelca ni traga. Cubitt stisnu usne. Pakosni glas doviknu:

— Onda, kako ti se ovo sviđa? Mi imamo dosta vremena. Bit ćeš ti manji od makova zrna.

— Bitange — bijesno je graktao Cubitt. — Pojavite se. Borite se kao pravi muškarci, vi, proklete kukavice.

Grubi grohot bio mu je odgovor. Cubittove šake tresle su se od gnjeva. U slijedećem trenutku začu neko grebanje na stražnjoj strani kolibe. Zadrži dah i nehotice se prignu. Čuo se glas nitkova iza staje.

— Hoćemo li se kladiti, stari, da nećeš potrajati ni deset minuta.

Cubitt nije više slušao. Povuče se s prozora i samo je još prisluškivao

grebanje i struganje iza kolibe. Uhvati ga strah kad je shvatio da je čovjek iza staje samo pokušao odvratiti njegovu pažnju. Najmanje jedan bio je iza kuhinjske kolibe. Težina puške u njegovim rukama udvostruči se. Sve utihnu. Od ugla staje ponovo prasnuše dva hica. Netko se grubo nasmija. Konj glasno zanjista. Jeka detonacije izgubi se. Old Zacku se učini da čuje lagano pucketanje. Napeta izraza lica nagnu se naprijed. Nije se prevario. Pucketanje postade jače. I tada Cubitt namirisa dim. Bili su naslagali suho granje uz stražnju stijenu kuhinjske kolibe i zapalili ga. Za koji trenutak plamen će zahvatiti cijelu kolibu i neće mu preostati drugo nego da izađe van, u kišu metaka bandita iz Jellow Clifsa.

VII

— Evo, ovdje je stado — reče Billy Chetwood, upravi konja prema trnovitom žbunju i zaustavi ga. Obrati se Boyntonu i Ruggeru.

— Fresse, ti preuzmi lijevi bok, Charley, ti potjeraj desno, a ja ću se pobrinuti za ostale. Idemo!

— Pričekaj trenutak — reče brzo Rugger.

— Što je, Charley?

Rugger je malo nakrivio glavu.

— Niste li čuli? Čini se da su hici.

Mirnoće s Billyjeva lica nestade.

— Mora da se varaš — reče nakon što je neko vrijeme osluškivao.

— Ne znam. Možda.

— Idemo! — promrmlja mladi rančer nervozno. Moramo nastojati

da stado što prije dovedemo u blizinu ranča. Tjerat ćemo stoku istim putem kojim smo i došli.

Billy je stalno požurivao konje približavajući se stoci koja je u širokoj udolini mirno pasla. Boynton ga je slijedio.

— Što je, Charley? Zašto ne ideš?

Billy pogleda preko ramena. Poblijedi poput krede. Vidio je tanki stup dima kako se uzdiže između vrhova brežuljaka.

Billy naglo okrenu konja.

— Charley, Fesse? Pogledajte tamo!

Rugger udari stisnutom desnicom o jabuku sedla i sav užasnut reče.

— Ranč!

Billyjevi prsti grčevito stisnuše uzde:

— Podmetnuli su vatru... Zaboga! Old Zack je tamo sam.

Billy je potpuno zaboravio na goveda. Oči su mu se žarile dok je netremice promatrao stup dima koji je svakim časom bivao sve gušći i crniji.

— Moramo odmah natrag. Idemo, ljudi. Tjerajte konje bez milosti.

Fess Boynton povuče u tom trenutku svoj kolt.

— Stoj, Billy! Ne miči se — inače pucam — reče Fess.

Billy Chetwood trgnu konja i okrenu glavu. Pogled mu je izražavao strah i nevjericu.

— Fesse! — procijedi — Fesse, pa to...

— Samo mirno! Isto vrijedi i za tebe, Charley.

Boynton se u sedlu držao ukočeno. Sunčeva svjetlost poigravala se na cijevi njegova kolta.

— Slutio sam ja to — promrmlja gnjevno Rugger. — Nismo mu smje-

li vjerovati! Fesse, nadam se da će još biti prilike da se obračunam s tobom.

— Zaveži!

— Fesse, ne možeš to učiniti! Što to treba da znači? — jedva izusti Billy.

— Odmah ćeš vidjeti.

— Čovječe, misli na Old Zacka. Sam je na ranču. Ako je on...

— Drugačije ne bi moglo biti. Točno po planu — objasni Boynton. Pakosan smiješak pojavi mu se na licu.

— Ti... Ti si nas dakle namjeravao...

— Išlo je mnogo jednostavnije nego što sam se mogao i nadati.

— Ti si dakle u dosluhu s tim nitkovima? — upita Billy.

— Od samog početka. Samo radi toga prihvatio sam posao na Broken Arrow. Otkaz sam dao u nadi da će i Rugger i Cubitt odustati od obrane ranča.

— Smrdljivi izdajico! — poviče Rugger.

Billy se donekle pribrao. Lice mu je bilo ozbiljno.

— Što sad, Fesse? Hoćeš li nas sada, ovako na konjima, pobiti?

Boynton ne odgovori. Potegnu kolt i opali u zrak. Nakon toga pojavio se iza brežuljka jahač.

— Da li je sve u redu, Fesse?

— Naravno, Cole. Možeš doći.

Boynton nije pri tome ispuštao iz vida Billyja i Ruggera. Jahač se u galopu približio. Bijaše to visok, snažan muškarac, četvrtasta lica, oštro povijena nosa i prodornih sivih očiju. Plava kosa izvirivala mu je ispod plosnatog šešira. Neugodan smiješak poigravao mu je na usnama.

— Hej, momci! — reče podrugljivo. Nemirno je držao ruke na jabuci sedla promatrajući Billyja i kauboj.

— Idi do vraga! — opsova Rugger otvoreno.

— Samo bez uzbuđenja — nasmije se kiselo došljak. Pogleda Billyja. — Vi ste Chetwood, zar ne?

— Da. Što želite?

— Chetwoode. — reče stranac. Vi mora da ste bili ludi kad ste poslije smrti vašeg strica preuzeli ranč.

Billy zgrči šake.

— Da li ste vi jedan od lupeža koji su strica Owena...

— Ja sam Cole Eagan. Gazda sam grupe iz Silverstonea.

Gazda banke — reče Rugger. Još si li ponosan na to, zar ne?

— Prijatelju, imaš suviše oštar jezik. To ne volim. Prijetnja u Eaganovom odgovoru bila je očigledna.

Rugger je i dalje mrmljao i pljucao u travu.

Boynton povuče kolt, ali ga Eagan zaustavi.

— Pusti ga, Fesse. Zar misliš da me stari kauboj može zbuniti. — Prezrivo se nasmijao. Njegovo držanje kao i izraz lica pokazivalo je nepoćenu samouvjerenost. Ponovno pogleda Billyja.

— Dakle, Chetwoode, zašto niste već prije odustali? Zašto ste tako uporni kad je stvar ionako bezizgledna? Pa, vi makar ne izgledate glupi.

— Čovjek kao vi to nikada neće shvatiti.

— Gle, gle, kakav idealist! Cole Eagan se nasmija. — Mladiću, jednog dana shvatit ćete da u životu činjenicama treba trijezno gledati u oči.

— Pa, upravo činjenice govore protiv vas.

— To će se tek pokazati. Zar vam ovo nije dovoljno? — upita Eagan i, mahnuvši glavom, pokaza dim koji se uzdizao nad lancem brežuljaka.

Billy stegnu usne bez riječi.

— Od vašeg ranča neće ništa ostati, dragi moj. Samo pougljena kupa — reče stranac. Sada, zaista, ne postoji više ništa za što bi se isplatilo boriti.

— Da li ste samo zato došli ovamo, da mi to kažete?

— Zašto ne? Čovjek moga kova uživa u pobjedama — primijeti samodopadno Cole. Morate biti vraški sretni ako spasite gole živote.

— To bi, jasno, trebala biti velika milost. Do vraga vi i vaša velikodušnost. Što će biti s Old Zackom? Što je s njim?

— Ako je pokušao braniti se, grdno je pogriješio — cerdo se Cole Eagan prostački.

Billyjeva ruka trgnu se, ali Boynton ga upozori.

— Ne pokušavaj ništa! Brži sam.

— Vi, hulje — dahtao je Billy — vi, bijednici...

— Sami ste krivi. Trebali ste ranije odustati! — slegnu ramenima Eagan.

— Nestanite, Eagan. Ne podnosim ovaj prizor.

— Zao mi je — naruga se zločinac. Morat ćete se strpiti još nekoliko minuta.

— Što? Ima još nešto?

Eagan se sagnu, otkopča torbu koja je visjela o sedlu, izvadi ispisan arak papira i reče.

— Ovo je pravi razlog mog dolaska.

— Što je to?

— Samo pročitajte — nasmija se hladno Cole — i onda potpišite. Evo olovke. Mora se priznati da mislim na sve!

Billy letimice prijeđe pogledom tekst. Čelo mu se nabra. Lice mu se smrači.

— Potvrda da vam ranč Broken Arrow predajem u vlasništvo. Zar ste poludjeli?

— Ja te ne bih tako nazvao. — Eaganovo čerenje postade glasnije. U njegovim prednim očima pojavi se podmuklo svjetlucanje.

— To je zapravo kraj moje akcije protiv vas, prijatelju Chetwoode. Nije li i u vašem interesu da se stvar što prije okonča?

— Zašto vam je stalo do toga da postanete vlasnik ranča? Zašto se svim silama trudite da vam ranč padne u ruke? Zašto?

— Ranč je vrijedan onoga što sam poduzeo.

— Ipak, reci mu Cole — silio ga je Boynton.

— Neka mu bude. Vidite, Chetwoode, nije mi dosta što vladam u malom, napuštenom gradiću — Silverstoneu. Ja sam čovjek koji, iznad svega, cijeni moć. Ja i moji ljudi ne želimo se sakrivati u brdima. Osjećamo se dovoljno snažnima da zavladaмо cijelim okrugom. Zato nam je potrebno neko zgodnije uporište nego što je Silverstone. Mjesto odakle bolje možemo kontrolirati a koje nije predaleko od Jellow Cliffsa koji nam pruža odličnu zaštitu. Ranč Broken Arrow najpogodniji je za nas. Možete li mi navesti neki drugi koji bi bio pogodniji? I, razumije se, vaš potpis. U početku moram tako postupiti, dok ne

ojačam svoj položaj u okrugu. To je sve — nasmije se samozadovoljno.

— Bojim se da vam je računica kriva.

— To vi tek tako kažete — isceri se hulja s lažnom prijaznošću.

— Čujte, Eagane — reče Billy odlučno i nagne se u sedlu. Ja ovo ne potpisujem pa postavili se vi i na glavu.

— To bi bilo glupo s vaše strane. Tada bismo bili prisiljeni upotrijebiti druge metode. Zašto se vi zapravo borite? Za te ruševine od ranča?

— Odlazite, Eagane! Gubite svoje dragocijeno vrijeme.

— Tek nakon što ovo potpišete.

Billy odlučno pogleda Eagana i brzim pokretom pocijepa papir na dvoje. Ostaci papira lepršali su prema travnatom tlu.

— To je moj odgovor!

— Tvrdoglavi magarac — siktao je Boynton. — Ti...

— Fesse, ne uzrujavaj se! — mahnu mu Cole Eagan smireno. Ovakvu potvrdu lako je ponovo napisati.

— Taj posao možete si prištedjeti! — odvrati Billy.

— U tome se ne slažemo.

— Ne možete me prisiliti da potpišem. Boyntonova pucaljka ne vrijeđi. A Vi, Eagane, pucajte, samo — tada ne možete imati moj potpis.

— Ne želim samo tako trošiti metke — nasmiješi se pobjedonosno Eagan. Vi i vaš kauboj možete otići. Pogledajte što vam je od ranča ostalo. Tada dobro razmislite ima li smisla prepirati se sa mnom. Drago mi je što smo se upoznali!

Eagan okrenu svoga vranca i u galopu nestade. Boynton je trenutak oklijevao, a zatim požuri za njim.

Ruggerova ruka spusti se do frotrole.

— Ti vragovi, trebalo bi im obojici prosvirati metak kroz leđa. Ali ne učini ništa. Kolt mu ostade u frotrolu. Trenutak kasnije oba desperadosa nestadoše među žućkastim brežuljcima.

Billy uzdahnu:

— Charley, bojim se da ovaj Eagan ima pravo. S nama je svršeno. Ima li stvarno više smisla boriti se za hrpu ruševina? — Dim se još uvijek dizao među brežuljcima. Dakele prasak hitaca potpuno je zanijmio. Zavladała je tišina.

* * *

Tab Rifton oslanjao se o drveni zid staje i punio bubanj kolta. Trava pored njega zašušti. Čulo se ubrzano disanje. Okrenu se i ugleda brutalno lice ortaka kako se ceri.

— Brzo će biti gotovo. Vatra ga mora potjerati!

Zajedno su gledali prijeko, kolibu čija je stražnja strana bila zahvaćena plamenom. Gust dim dizao se visoko u nebo. Pucketanje je ispunjavalo zrak. Pepeo i iskre kovitlali su se dvorištem.

— Začas će planuti čitavo zdanje. Tad nam još samo preostaje... Gledaj, Tabe, kako oprezno otvara vrata — uzbuđeno ispruži ruku.

Rifton mirno potvrdi glavom.

— Gdje su Earl i Hud?

— Iza štaglja. Ne brini, oni će ga uhvatiti.

— Dobro — reče Rifton, igrajući se s koltom.

Vrata kuhinje bila su pritvorena. Dim je sukljao van. Kroz pucketanje vatre nejasno se čulo suho kašljanje.

— Tri mminute, kladim se — progunda Riftonov ortak. Čekali su. Tada bandit viknu.

— Eno! Dolazi!

— Radije pogledajte na ovu stranu — ču se hladnokrvan glas za njihovim leđima.

Istovremeno se okrenuše. Desetak koraka od njih stajao je stasit, mršav muškarac. Ogromni meksi-kanski sombrero zasjenjivao je njegovu preplanulo i izbrazdano lice. U svakoj ruci držao je dugi kolt.

— Ti, pasji sine! — prodera se Rifton i odmah opali. Pored njega zagrmi revolver njegova ortaka. Durango je stajao mirno, kao ukopan.

Samo djelić sekunde prije nego su desperadosi opalili, sijevnuše munje iz njegovih koltova. Sve se odigralo u trenutku. Rifton se, jauknuvši uhvati za rame i pade naznak. Drugi, kao nekom nevidljivom silom, bi bačen na zid staje. Ruke mu mlohavo padoše. Revolver mu se skotrlja na zemlju. Čovjek se s izvanrednim naporom držao na nogama i staklastim pogledom tupo buljio u Duranga. Zatim se strovali.

Durango ga više ni ne pogleda. Dugim koracima zađe za ugao štale. Preko, na vratima kuhinje, pojavila se Zack Cubitt. Njegova mršava figura bila je pognutija nego inače. Teturao je preko praga. Zagušljiv dim potpuno ga je bio obavio. Durango opazi sjenu kako je šmugнула iza pojate i glasno doviknu:

— Baci se na zemlju, Old Zacke. Dolje!

Cubitt nije čuo povik. Teturao je dalje, držeci pušku čvrsto uz bok.

Jedan čovjek pojavi se iza ugla pojate i opali u Cubitta. Hromi kuhar pade kao pokošen.

Durango opali. Čovjek kod pojate zaurla i nestade iza kolibe. Durangovo lice bilo je ukočeno poput brončane maske kada je pritrčao Cubittu. Istovremeno je, vrebajući, pogledavao prema pojati. Vidio je neku sjenu i uputi tamo dva hica. Netko glasno opsova. Konji su njištalili, kopita topotala.

— Gdje si Tabe? — ču se glas. — Kud si, do vraga, dospio?

Netko odgovori. Durango nije mogao razumjeti riječi. Dođe do Cubitta i kleknu. Starina otvori oči i ukočeno ga pogleda.

— Durango! — promrmlja iznenađeno. Uvijek dolaziš u pravi čas!

Konji zatoptaše iza pojate. Sjene dvojice jahača gubile su se iz pješčanog dvorišta. Ranjeni Rifton rika kao je za njima.

— Hude, Earle! Povedite me sa sobom.

Durango se nije više obazirao na bjegunce. Stavi koltove u futrole i pogleda Cubitta. Metak ga je bio pogodio sasvim blizu desnog pazuha. Bolna — ali po život bezopasna rana.

— Ne brini se za mene! — reče s mukom Old Zack. Ranč je sada važniji, čuješ li? Vatra... Ako se na vrijeme ne pogasi sve je uzalud!

Četiri konja projurila su kraj koralala prema brežuljcima. Dvojica su držala trećega među sobom, poduprta. Sedlo četvrtog konja bilo je prazno. Uskoro visoko uskovitlana prašina sakri prilike jahača. Durango baci pogled prema kuhinjskoj kolibi. Daske su plamtjele. Balvani padoše, praskanje iskri na sve stra-

ne. Drveni ostaci tinjali su. Plamen je već lizao bočni zid stambene zgrade.

VIII

Zaboga — reče Billy Chetwood — brže, Charley! U galopu popeše se na brežuljak koji ih je još dijelio od ranča. Miris dima lebdio je u zraku. Billyjevo lice bilo je bijelo kao zid. Očajanje mu se čitalo u očima. Obuze ga strah pri pomisli što će ugledati s one strane brežuljka.

Konjske su se nozdrve pjenile. Topot je bio zaglušujući. Pijesak i odronjeno kamenje klizili su niz obronak.

— Billy! — vikao je Rugger za njim. — Možda još nisu otišli i...

Ali Billy Chetwood nije ga slušao. On namjerno podbode konja i ubrzo dojuri do vrha. Zauzda konja snažno, tako da životinja, njišteći, gotovo posrnu.

— Billy! — reče Rugger očajno. Što je?

— Charley, pogledaj samo! — doviknu mladi rančer. U to već i Rugger stiže do njega. Dah mu zastade u grlu. Oči mu se raširiše.

— To je — započe Billy — to je... nebesa, dogodilo se čudo!

Kuhinjsko zdanje bilo je spaljeno, a dim se još uvijek nadvijao nad pougljenjenim gredama. Inače — sve ostalo bilo je nedirnuto. Bočna strana stambene zgrade bila je, doduše, začađena, ali vatra nije prčinila nikakvu drugu štetu. Pod strehom, na stup naslonjena na pola pognuta prilika, mahnu im rukom.

— Old Zack! — iznenađeno će Charley Rugger. Njegovo namrgođeno lice postade čudnovato blago. Čupkao je svoje bujne brkove.

Billy potjera svog konja niz obronak. Rugger ga je slijedio. Stigavši pred Old Zacka, skliznuše sa sedla. Pijesak na dvorištu bio je pun tragova. Čahure od metaka bijahu razbacane na sve strane. Neobičan bljesak bio mu je u očima.

— Konačno ste došli! — reče on blago.

— Zack! — zadihano će Billy. — Čovječe, što se dogodilo? Tada opazi debeli zavoj ispod Cubittove otrcane košulje.

— Pa, ti si ranjen, Zacke! Hajdemo brzo u kuću! Ja...

— Ne brini. Sve je u redu. Rana nije tako ozbiljna da ne bih mogao izdržati. Starog žilavog momka, kao što sam ja, ne može se samo tako izbaciti iz kolotečine!

— Koliko ih je bilo? — upita radoznalo Rugger.

— Četvorica! Jedan od njih bio je jučer u klancu. Gdje vam je Fess?

— Fess, hulja! On je izdajica. Pričat ćemo ti kasnije. Ovi nitkovi htjeli su cijeli ranč spaliti. Četiri čovjeka, veliš? Pa, kako si sam s njima izašao na kraj?

— Ja? — Cubitt snažno zatrese glavom. Dugo ja već nisam tigar. Nitkovi bi me posve sigurno uhvatili. A tek vatra! Ja je sigurno ne bih bio u stanju sam pogasiti. Ali taj čovjek! Radio je kao konj. Ja jedva da sam mu mogao vjedra dodavati.

— O kome govoriš? — upita Billy brzo.

— Samo jedan dolazi u obzir, zar ne? — ~~Smir~~kao je lukavo Cubitt.

— Durango? — prošapta Billy a pogled mu postade krut.

— Da, Durango! — potvrdi Zack.

Trenutkom zavlada grobna tišina.

— Tada Billy tiho upita:

— Gdje je sada?

Cubitt bespomoćno slegnu ramenima.

— Odjahao! Jednostavno — odjahao! Kao da je to najnormalnija stvar na svijetu.

Ponovo zavlada šutnja.

Billy obori pogled. Jedna čahura sjajila se ispred njegovih čizama. Napokon zabaci glavu i odlučno zapita:

— Kamo je otišao?

Hromi Zack ispruži ruku i reče:

— Na sjever, prema bregovima. Ne znam da li...

— U redu, Zacke — promrmlja Billy i brzo se okrenu.

Oglasi se Charley Rugger:

— Što namjeravaš?

Billy ne odgovori. Vinu se u sedlo i ode. Prašina se uskovitlala pod kopitima, mladi rančer podbode jače konja i u galopu nestade prema bregovima.

* * *

Krčma, salun, jedini u Silverstoneu, bio je štab bande koju je Cole Eagan okupio oko sebe. Bila je to naherena daščara isprane fasade, oniska i prljava. Unutra se jedva disalo do gustog, zagušljivog dima. Ljudi grubih izrazâ lica sjedili su za stolovima i zbunjeno šutjeli. Svi su gledali Eagana. Vođa bande stajao je kod prozora i ukočeno zurio van.

Vidio je jedinu ulicu Silverstonea, lijevo i desno pola tuceta urušenih kuća s pojatama i stajama —

to je bilo sve. Davno je to bilo kad se u Silverstoneu tragalo za srebrom. Već više od deset godina Silverstone je bio nenastanjen, pust grad, kakvih je bilo već dosta na Zapadu. Kad je Cole Eagan sa svojom bandom stigao u ovo mjesto, nitko od njih nije našao za vrijedno da ovdje stvara red i da mu osvježi izgled. Prazne bačve, sanduci i ostala starež bila je razbacana po sjenovitim uglovima. Razbijeni prozori žalosno su zjapili. Po ulegnutim strehama pauzi su nesmetano pleli mreže. I na sve strane prašina, žuta prašina, koje je bilo posvuda u Yellow Cliffsu.

Eagan stisnu zube, mišići na licu su mu poigravali. Stvarno, bilo je krajnje vrijeme da premjesti štab. Ovo bijedno mjesto nije bilo za njega. Okrenu se i stade prodorno promatrati trojicu muškaraca koji su se, iscrpljeni, naslonili na šank. Barmen, upalih obraza, punio im je prazne čaše.

— Dakle, niste uspjeli — progundao Eagan. — Četvorica vas je otišla, a sada je Mike mrtav. Do vruga, četvorica muškaraca, pa za što ste vi zapravo sposobni?

Tab Rifton pritiskivao je ranjeno rame rukom. Pokuša izbjeći Eaganov prodorni pogled.

— Cole, ti nisi bio s nama. Ne možeš ocijeniti kako se sve...

— Kažeš, ne mogu ocijeniti? Do vruga s brbljanjem! Jedan jedini čovjek natjerao vas je u bijeg. Što se tu ima ocijeniti? — Onaj samouvjereni smiješak nestao mu je s usana. Sav gnjev bio mu je u očima.

Rifton reče oklijevajući:

— Sve se desilo tako iznenada, Cole. Nismo imali vremena...

— Koješta! — prekide ga osorno Cole. Četvorica protiv jednoga! Sve vas treba otjerati do vraga!

— Lako je tebi govoriti, Cole — progundā jedan od Riftonovih pratilaca. Ali taj momak je poput sata-ne. Nisam još vidio čovjeka koji tako spretno i munjevito barata svojom pucaljkom. Cole, prokletstvo, znaš i sam da nismo vidoviti. Tab je jedan od naših najboljih strijelaca. Ali protiv ovog momka sa som-brerom ni on nije imao šanse. Da si ga samo vidio, Cole, drugačije bi govorio.

— Činjenica je — zaurla Eagan — da nam je cijeli plan pao u vodu. Mislio sam da ćemo Chetwooda lakše smekšati kad vidi razoreni ranč. Kladim se da bi bio manji od makova zrna.

Fess Boynton diže se sa stolice, stavi polupraznu čašu na stol i približi se šefu:

— Možda je ovako i bolje. Da je ranč spaljen, trebalo bi mnogo vremena i truda da ga opet podignemo. Tko je to od nas tako željan rada? Prisilit ćemo Chetwooda na drugi način da nam potpiše predaju posjeda, i to s oduševljenjem. — Pakosno se nacerio češkajući bradu.

— Naravno! — progundā Eagan. Potrajat će stanovito vrijeme. Taj će momak kao ranjena puma gristi oko sebe. Do vraga, imat ćemo gubitaka dok...

— Ne Cole. Bit će to jednostavno i vrlo brzo.

Eagan ga upitno pogleda. Gnjev mu nestade iz očiju:

— Možda neki novi plan, Fesse?

Boynton kimnu i lukavo se nasmi-ja.

— Ako hoćeš, možeš već sutra biti novi gazda ranča Broken Arrow.

— Samo bez viceva, Fesse. Nisam baš suviše dobro raspoložen.

— Dat ću ti u ruke takav adut kojim ćeš Billyja Chetwooda prisiliti da učini onako kako ti želiš.

— Da čujemo, Fesse!

Fess nastavi tiše:

— U Bannerhanu ima jedna djevojka koja Billyju prilično mnogo znači. Jane Traven! Vlasnik je male radnje, a s Billyjem je nešto kao zaručena.

Eaganove oči zablještaše.

— Razumijem! — zazviždi kroz zube u znak slaganja. — Ti ćeš...

Boynton jedva dočeka da nastavi.

— Jane Traven sigurno još uvijek misli da sam u službi kod Chetwooda. Neće biti poteškoća. Odjahat ću u Bannerhan i reći Jane da što prije dođe na ranč — da je Billy ranjen ili tako nešto. Što misliš, kako li će mala pojuriti na ranč! Ti, Cole, treba samo da na pogodno mjesto postaviš nekoliko momaka i uhvatiš je. Dovest ćemo je ovamo, a pred Billyja ćemo postaviti svoje zahtjeve. Što će mu drugo preostati nego da potpiše. Jane Traven znači mu više od ranča, to je činjenica. Ako ti, Cole, ovaj plan provedeš, na konju smo.

Eaganovo četvrtasto lice zasja. Smijeh mu se pojavi na usnama.

— Fesse, ti si pravi prepredeni lisac! — udari ga po ramenu. — Prijedlog je upravo divan. Dođi, prijatelju! Popijmo nešto u to ime, a onda ti odmah kreni. U Bannerhan, k mladoj Jane Traven.

Durango se udaljio tek dvije milje od ranča Broken Arrow kad je za sobom začuo topot kopita. Pogleda preko ramena no izduženi planinski greben smetao mu je da jasno osmotri okolicu. Potjera svog konja iza gustog žbunja, čekajući nepomično.

Nekoliko minuta kasnije pojavi se gore jahač i pojuri preko travnatog obronka. Durangovo napeto držanje popusti kad u njemu prepozna Billyja Chetwooda. Ali u dnu njegovih očiju još uvijek je tinjao nemir. Izade iza žbunja. Teško mu je bilo zadržati hladnokrvnost kad je Billy dojahao i stao preda nj.

— Zdravo! — reče Durango. — Slijedite li me?

Billy se nagnu prema njemu. Uzbuđenje mu se čitalo u očima.

— Old Zack mi je sve ispričao — izusti Billy. — Durango, zašto ste to učinili?

Durango slegnu ramenima.

— Da li sam trebao mirno promatrati kako hulje ubijaju Zacka a ranč uništavaju?

— Nije moguće da ste posve slučajno bili u blizini ranča — ili pak? — reče Billy.

— Možda!

— Bez vas bio bih sad gotov, Durango! — promrmlja Billy.

— Ne trebate o tome više razmišljati.

— Ali ja to ipak činim. Ne razumijem vas, čovječe! Jučer sam odbio vašu pomoć i — uprkos tome...

— Možda sam to učinio zbog Zacka Cubitta. On nije zaslužio takav završetak.

— Želim svoj dug podmiriti — kašlja se Billy.

Bore oko Durangovih usta probuđi se.

— Nije potrebno.

— Ali ipak. Ja vam mnogo dugujem. Ta niste se valjda uludo borili.

Durangovo lice se skameni.

— A tako je to — promrmlja nesigurnim glasom Durango. Vi se osjećate obveznim u odnosu na me i želite se te obveze riješiti što prije. I to samo zato jer sam revolveraš, odnosno, vi me držite revolverašem.

— Ja... nisam vas htio vrijeđati.

— Ne, to zaista i niste — reče Durango gorko. Mislili ste samo da je to jedino ispravno rješenje. Nagrada revolverašu! — Ton mu postade oštar. — Mislili ste da sam se borio za novac. Zaboravili ste što sam vam jučer rekao.

Billy Chetwood pocrveni do slijeepočnica.

— Pa, rekao sam već da vas nisam želio uvrijediti. Nije li to dovoljno?

— U redu! — Durangov glas potpuno se smirio. — Zaboravimo to!

Billy se svlada i reče:

— Hoćete li se vratiti na moj ranč?

Durango ga je neobično promatrao.

— To ne bi bilo dobro — jedva prozbori. Ali ja... — Osim toga zacijelo niste od jučer promijenili mišljenje. Budite sasvim iskreni. Zašto ste tako ogorčeni prema ljudima koji svoje koltove nose tako nisko opasane?

Billy je buljio u čupavu grivu svoga konja. Oklijevao je. Tad upita, ne dižući pogled:

— Durango, da li ste vi zaista nekadašnji prijatelj moga strica?

— Owen me dobro poznavao — potvrdi Durango tiho. — Divno smo se slagali.

— Jeste li se kad zapitali zašto sam ja kod njega odrastao, a ne kod svoga oca?

Durango problijedi. — Billy to nije ni primijetio. Durango ne odgovori i Billy nastavi:

— Moj otac bio je jedan od onih koji brzo barataju koltom. Mnogo više o njemu ne znam. Zna li što ta spoznaja znači za dječaka u razvoju?

Durangove usne potpuno se stisnuše.

— Da li vam je to Owen rekao?

— Ne, ali već kao dječadić čuo sam kako se u Bannerhanu priča kako je stric Owen uzeo k sebi na ranč sina jednog revolveraša jer se ovaj nije za njega brinuo.

Izenada on snažno udari o jabuku sedla tako da konj prestrašeno zarza. — Naravno, imao je važnijeg posla. A što bi revolveraš i mogao započeti s malim dječakom, zar ne?

Durangovo srce lupalo je tako snažno da ga je gotovo boljelo. Ispod oboda njegova sombrera probijao je znoj.

— Odatle vaša mržnja? — on mučno upita.

— Da, radi toga — vatra u Billyjevim očima ugasi se. Umorno slegnu ramenima.

Durango nastavi nešto grublje.

— O svom ocu znate samo da je bio revolveraš. Nije li to suviše malo za donošenje zaključaka?

— Što to nije dovoljno?

— Možda u njegovom životu postoje stvari koje bi ga prikazale u potpuno drugom svjetlu. Nije svatko tko nosi nisko opasane koltove i

upušta se uvijek u nove borbe, neminovno i revolveraš.

— Tako kao vi — htjeli ste reći.

Billyjev glas bio je skeptičan.

— Da — potvrdi odlučno. — Možda ste nepravedni prema svom ocu.

Billy učini gestu kao da se brani. — To se samo mene tiče.

— I vašeg oca — doda tiho Durango.

Trzaj prođe Billyjevim licem. Trenutak je oštro promatrao Duranga, a zatim bez riječi okrenu konja i odjaši otkuda je bio i došao.

U Durangovoj glavi jedna misao stizala je drugu. Riječi kojima je htio pozvati Billyja bile su mu na jeziku. Ali se svlada. Zdrav razum govorio mu je da je to besmisleno. Istina još nije smjela na vidjelo, sve dok su mu neprijatelji za petama, dok postoji potjernica i dok ga šerif Dick Warren smatra ubojicom.

IX

Šerif Dick Warren stigao je iz brda sav prašljiv i iscrpljen u Bannerhan. U trenutku dok je privezivao konja ispred verande svog ureda, dvije ljudske prilike izdvojiše se iz sjenovite strehe.

— Šerife! — reče grubi muški glas. — Čekali smo Vas.

Držanje Dicka Warrena ukruti se. On ostade u sedlu promatrajući oba muškarca. Nije ih nikada prije vidio. Jedan je bio srednje visine, krupan. Imao je riđu bradu. Drugi — visok i koštunjav, žučkaste boje lica, djelovao je bolehljivo. Duboko upale oči neobično su sjajile. Odje-

ća im je bila znojna i prašnjava. Prašina je bila crvenkaste boje; takve ovdje, u okolici Bannerhana, nije bilo.

— Mora da su izdaleka dojahali — pomisli Warren.

Warren se nije mogao otresti neugodno osjećanja da pred sobom ima dvojicu grubijana koji su mnogo toga prošli. Nisu o tome svjedočili samo njihovi nisko opasani revolveri. Bilo je tu još i njihovo držanje i izraz očiju. Pažljivo je prelazio pogledom od jednog do drugog. Lica su im bila poput maski.

— No, što je? — upita kratko.

— Tražim jednog čovjeka — objasni riđi mirno. — Izgubili smo mu trag u blizini Bannerhana, računamo da je morao ovuda proći. Možete li nam dati neko objašnjenje, šerife?

— Možda, ako mi kažete ime.

— Ne znamo da li se predstavio — naceri se riđi kiselo.

— Krupna ljudima, imao je lice kao od uštavljene kože. Na njemu se isticao upadljivi meksikanski sombrero i dva kolta koja je nosio neobično nisko na bokovima.

Šerifa nešto stegnu. Pomisli kako je u brdima uzalud tragao za odbjeglim. Neprimjetno, ruka mu kliznu u blizinu revolvera.

— Poznajem dobro tog čovjeka, bolje no što vi i mislite. — odgovori on polako.

Stranci brzo razmjeniše poglede. Njihove opuštenosti nestade. Obojica živnuše. Oči su im požudno svjetlucale.

— Recite, šerife!

— Mislite, Duranga! — Warren se htjede osvjedočiti. Desnica mu je bila na vršku revolvera.

— Da, točno! — kimnu riđobradi.

— Vi... — šerif je oklijevao — da li ste vi njegovi prijatelji?

Stranci ponovo razmjeniše poglede. Riđi uze riječ:

— Ne, šerife, ni u kom slučaju. Prije — upravo suprotno, ako vam je to dovoljno.

Warren je grozničavo brzo razmišljao. Upita:

— Da li je onaj drugi bio možda vaš prijatelj? Kako se ono zvaše? Da, Duff Merville.

— Duff — koštunjavi se strese.

— Šerife, vi zaista mnogo znate. — Što je s njim?

— Mrtav je!

Koštunjavi duboko uzdahnu.

— Durango? — prosikta on. Sjaj u njegovim očima pojača se.

— Durango! — kimne Warren ljutito.

— Taj prokleti revolveraš — zaguđna koštunjavi i pljunu u prašinu.

— To je bilo u samoobrani — objasni Warren mirno.

— Da li ga vi branite? — priupita koštunjavi.

— Iznosim samo činjenice.

Koštunjavi uhvati uzde Warrenovog konja.

— Slušajte, vi, šerife. Taj Durango je bandit. Za njim je izdata potjernica zbog ubojstva.

— Znam!

Način na koji je to Warren rekao izgleda da je djelovao na strance. Riđobradi povuče svog ortaka od šerifovog konja:

— Zovem se Blade Brigo — predstavi se grubo, — a ovo je Renn Gallagher. Duff Merville bio je naš prijatelj. Jahao je pred nama da bi ostavio jasan trag. To mu je bila po-

greška. Htio je sam uhvatiti Duranga. Mi moramo s tim nitkovom srediti neke stare račune. Da li je još u ovom kraju?

— Držim da jeste. Ja sam mu isto za petama.

Brigo podignu obrve. Tad reče zamišljeno:

— To je dobro. Mogli bismo surađivati, šerife. Što mislite o tome?

— Pomoć bi mi dobro došla! — uzdahnu Warren. — Momak kao da je u zemlju propao. Ali jedno neka vam bude jasno. Radit ćete u ime zakona. Način na koji je to vaš prijatelj Duff pokušao, ne odobravam.

Blade Brigo se nakašnja.

— Šerife, na nas se možete osloniti.

Kradomice namignu svom ortaku i Gallagher se suho nakašlja i sakri rukama podrugljivo cerenje.

— Šerife — reče Brigo — uhvatit ćemo ga, ako se tu negdje krije. Prije se ne vraćamo u grad. On je već sad gotovo izgubljen, obećajem.

* * *

Spustila se noć. Nebo je bilo posuto zvijezdama. Pun mjesec kao da je visio, onako ogroman i narančast, nad brdima na istoku. Miris isušene zemlje miješao se s oporim mirisom kadulje i suncem ispržene trave.

Užurbani topot konja bio je nadalesko jedini zvuk koji se čuo. Jahač se približavao ranču Broken Arrow. Obod šešira bacao mu je sjenu na lice. Držanje mu je bilo napeto. Poče oklijevati kad je već skoro bio na domak zdanjâ. Primijeti svjetlost u kući. Široki trak svjetla poigravao je nad pješčanim dvorištem. Obuze ga neprijatan osjećaj pri

pomisli da se za koji trenutak treba pojaviti usred tog svjetla. Ipak, trgnu se i krenu. Pijesak na dvorištu ranča škripao je pod kopitima. Prašina se zakovitla. Konj je kasnakorakom. Sedlo je u ritmu škripalo. Naekolo ništa se nije micalo. Na čelu mu se pojaviše graške znojja. Znao je da se topot konja već odavno čuo. Kad je ušao u trak svjetlosti, snažnim pokretom zaustavi konja. Stavi obje ruke na jabuku sedla, sasvim blizu futrole o desnom boku.

Pričekao je dvije, tri sekunde. I dalje je vladala grobna tišina. Slegnu ramenima i dozva:

— Hej, Billy! Moram s tobom razgovarati.

Desno, preko puta staje, oglasi se ljutito Charley Rugged.

— Ti mora da si poludio, Fesse. Brzo baci tu pucaljku i sjaši, ti, pasji sine, inače ću ti prosvirati metak kroz čelo.

Boynton okrenu glavu.

— Charley, budi razuman, čuješ li, moram razgovarati s Billyjem.

— Razgovarat ćeš ti s vragom ako me odmah ne poslušаш — progundao Rugged iz tame. Boynton ću napinjanje obarača. Učini pokret kao da se brani.

— Važno je, do đavola! Billy je u opasnosti. Ne čini gluposti!

— Fesse, što hoćeš? — čuo se glas Billyja Chetwooda. Glas je dolazio s ugla rančerske brvnare.

— Slušaj pažljivo Billy! — reče Boynton, a disanje mu se malo smiri. — Cole Eagan ti šalje poruku.

— Ne marimo mi mnogo za to — gundao je dalje Rugged. — Što miliš, koliko ćeš još dugo čekati? Haj-

de, baci oružje i sjaši s tog kljuseta, ti...

— Charley — nastavi Fess Boynton. — Samo bez ludosti! Mogao bi to teško požaliti i predbacivati si čitav život.

— A, tako! Ti se stvarno razbacuješ. Misliš da smo već zaboravili kakav si podlac.

— Charley, smiri se! — doviknu Billy — pusti ga neka govori.

— U redu — reče Rugger — samo neka hulja ne pomisli da može blebetati u nedogled. Slušaj, propalico, znaj da je moj kolt uveren u tebe.

Boynton je ukočeno gledao prema Billyju.

— Billy, Eagan ti poručuje da je tvoj otpor besmislen. Ima jak adut u ruci i prisilit će te da pristaneš na njegove zahtjeve.

— Nastavi! — požurivao ga je grubo Billy.

— Dakle, zahtijeva da sutra odjašiš u Silverstone i potpišeš novi ugovor.

— Što? — viknu Rugger i izađe iz zaklona. — Tko je ovdje izgubio razum? Eagan ili ti?

— Smiri se, Charley! — opomenu ga opet Billy.

— Fesse, Eagan suviše zahtijeva. On točno zna da ja...

— Drugo ti ne preostaje! — ponovi Boynton.

— Je li Eaganov navodni adut tako siguran?

— Da, sigurniji ne može biti!

Sad i Billy istupi iz zaklona. Iza pojate pojavi se Zack Cubitt držeći čvrsto u rukama svoju teškokalibarsku pušku.

— Fesse, čekam detaljnije objašnjenje — reče Billy s prividnim mirom.

— Dobit ćeš ga. Jane Traven nalazi se u Silverstoneu.

Billy problijedi.

— Misliš da bih se inače usudio doći ovamo?

— Vi, nitkovi! — jedva izusti Billy.

Rugger bijesno zakovitla svoj kolt.

— Strvine! — vikao je on. — Zar ne prežete ni od čega? A, ti Fesse, prokleti...

— Što misliš, što će biti s djevojkom ako odapneš? — zaškripi zubima Boynton.

Rugger masno opsova.

— Sve bi vas trebalo na vješala! — Oklijevajući spusti oružje.

Boynton je netremice promatrao Billyja:

— I onda?

Mladi rančer gledao ga je kao da ga prvi put vidi.

— Fesse, odakle Eagan zna da mi Jane toliko znači? Postoji samo jedan odgovor, zar ne Fesse?

Boynton postade nesiguran. Primitio je čudan plamen u Billyjevim očima.

— Ja sam Eaganov čovjek. Zašto mu ne bih...

— Bio si gotovo dva mjeseca na ranču. Pretvarao si se da si nam prijatelj. Vjerovali smo ti, Fesse. Jednog dana ćeš požaliti. Veća si hulja od samog Eagana i njegove bande.

— Mislim da sad nije najpogodnije vrijeme za prijetnje — promrsi Boynton. — Ako učiniš tako kao što Eagan želi, za tebe i Jane sve će biti u najboljem redu.

— Što pod tim podrazumijevaš?
— promrmlja Billy muklo.

Boynton se iskesi:

— Mislim da ti je daleko više stalo do Jane nego do ranča.

— Više ni riječi! — uzviknu oštro Rugger. — Inače — prostrijelit ću te ovako na konju, ti, bijedna izdajico!

Boynton slegnu ramenima. Osjećao se sigurnijim otkako je predao poruku. Pogleda Billyja i reče:

— Sad znaš o čemu se radi. Sutra te čekamo u Silverstoneu — mi i Jane Traven. — okrenu konja i odgalopira a da ih više nije ni pogledao.

Billy Chetwood gledao je rezignirano za njim.

— Imao je pravo — promrmlja iscrpljeno. — Sad sam zaista na kraju. Billy, bližiš se kraju.

Rugger i Cubitt mu se približiše:

— Možda postoji neki drugi izlaz — oprezno poče Rugger. — Možda uspijemo osloboditi Jane.

— Ne, ne, Charley! Znaš da je to nemoguće. Postoji samo jedan prilaz u Silverstone, a taj dobro čuva banda. Nitko, koga Cole Eagan ne želi, ne može u mjesto. Ako sutra ne odem... Nema sumnje, Eagan je pobijedio. Ne smijemo poduzeti ništa što bi ugrozilo Jane.

— Ti dakle ideš tamo?

— Što mi drugo preostaje? Bojim se samo...

— Čega, Billy?

— Bojim se da, kad potpišem, ne pustiti više ni Jane ni mene.

Ruggeru lice posivi.

— Nebesa, Eagan je zaista hulja s kojim se nije šaliti. Ne bi smlo...

— Možda se i varam. Osim toga, moram učiniti sve da pomognem

Jane. Uostalom, ne govorimo više o tome. Nema smisla. Eaganova omča se steže. — Slegnu ramenima i okrenu se.

Rugger i Cubitt pogledaše se:

— Hajde, na spavanje! — reče im Billy preko ramena, ulazeći u kuću. — Vjerojatno je ovo naša posljednja noć na ranču. — Vrata se za njim zatvoriše.

— Dođi! — okrenu se Zack Cubitt Ruggeru. Krenuše k spavaonici. Čula se škripa čizama na pjeskovitom tlu. Nitko nije primijetio pognutu, mršavu priliku koja se šunjala duž korala i slušala čitav razgovor.

Dugonogi kulaš čekao je pored visokog žbuna u podnožju brijega. Jahač se gipko vinu u sedlo i konj njišteći otkasa.

X

Cole Eagan stajao je naslonjen na šank. Pred njim je bila poluprazna čaša wiskija. Nervozno je bubnjao prstima po šanku.

— Koliko je sati Kirby? — obratio se muškarcu koji je stajao pored njega. Ovaj izvadi džepni sat, otvori poklopac i pogleda brojčanik:

— Jedanaest — progundā — ako je krenuo u zoru, svaki bi čas morao biti tu.

Eagan kimnu i, nabirući čelo, uperi pogled u poluvisoka pokretna vrata preko kojih se talasala zlatna sunčeva svjetlost. Prašina je lebdjela u zraku. Vani, na ulici, bilo je sve tiho. Vrućina je treperila u klancu gdje su bile smještene kuće

Silverstonea. Iza naherenih daščara stršile su, gotovo okomito u nebo, žute klisure. U stijenju su zjapila rudarska okna, crna kao ugljen. Već više od deset godina nitko u njih nije stupio.

— Što ćeš učiniti kad potpiše? — upita Tab Rifton koji je sjedio za stolom.

— Glupo pitanje — reče hladno Eagan. — Zar da njega i djevojku pustim? Tako lud ipak nisam. Mlađić bi mi kasnije mogao stvarati neprilike.

— A djevojka?

— Mogla bi šerifu poslužiti kao svjedok. To ne mogu riskirati.

— Ali ovdje, na Zapadu, djevojka još uvijek...

— Bez ali, do vraga — uzviknu oštro i udari šakom o stol. — Kome se ne sviđa, može odmah nestati. Ovdje još uvijek ja odlučujem.

— Nisam tako mislio, Cole!

— Dobro, sasvim je jasno...

Prekinu se. Topot konja odzvanjao je niz ulicu. Ljudi za stolovima poskočiše.

— To je Jed. Bio je danas raspoređen na stražu — reče netko uzbuđeno.

Jahač zaustavi konja pred salonom. Pijesak ispod kopita prštao je prema prozoru. Momak nije konja čak ni privezao. Zvećući mamuzama pojuri na verandu i otvori vrata saluna. Čulo se samo njegovo ubrzano disanje.

— Što je nova? — upita grubo Eagan. Vrata za čovjekom zalupiše se. Dugim korakom dođe do šanka, zgrabi bez riječi jednu napunjenu čašu i ispi je u tren oka. Eagan ga je ljutito promatrao:

— Nisi čub, Jede? Nešto sam te upitao!

Bandit duboko uzdahnu, obrisao hrptom ruke usta i kimnu.

— Upravo se pojavio jedan jahač u kanjonu. Za deset minuta bit će ovdje.

— Chetwood?

— Ne, ne on!

— Što? — Eagan ga uhvati za ramena. — Nije Chetwood? Jesi li siguran, Jede?

— Pa, poznajem valjda Chetwooda i kažim ti da on nije, do vraga.

— Tko onda? Čovječe, progovori već jednom!

— Nisam ga nikad prije vidio! — progundala Jed. — Krupan momak, s ogromnim sombrerom.

— Što to kažeš? — viknu Tab Rifton, skoči i približi se. — Nosi li dva kolta, a?

— Točno!

— Onda je to on, da ga vrug nosi! — reče Rifton.

— Na koga misliš?

— Durango, govorio sam vam o njemu.

Naokolo sve utihnu.

Eagan pogleda Riftona pa Jeda i konačno uze čašu s viskijem i sasuje u grlo.

— Sigurno se nisi prevario, Jede?

— Ali, Cole, kad ti kažem.

— Dobro, pa što, do vraga, Durango traži ovdje?

— To nas malo interesira — izusti Tab Rifton. — Moramo odmah krenuti i uhvatiti ga. Taj prokleti pas kriv je da...

— Polako, Tabe, Jede, da li je bio sam?

— To mi bar možeš vjerovati. Dobro sam pogledao ide li netko za njim. Jaše smireno.

Cole Eagan mahnu glavom.

— To ne razumijem.

Mišići na Riftonovom licu poigravali su. Nehotice pritisnu rukom ranjeno rame, gdje ga je okrzнула Durangova kugla.

— Lud je! — reče. Oči su mu kriješile. — Nešto u njegovoj glavi nije u redu, to je činjenica. Što mi zapravo čekamo? Treba da...

Eagan brzo podignu ruku.

— Pričekaj, Tabe.

— Što još?... — zausti Rifton.

— Čekat ćemo! — odredi Cole Eagan.

Rifton je uzbuđeno zatvarao i otvarao šake.

— Pustit ćeš ga u mjesto?

— Naravno!

— Cole, momak je opasan. Rekao sam ti da još nisam sreo čovjeka koji tako munjevito barata oružjem.

— Sad je sam. Tako bar tvrdi Jed.

— Usprkos tome — reče Rifton, ali ipak nešto smirenije.

— Pustit ćemo ga — prekinu ga Eagan hladno. — Tabe, ti tvrdiš da je lud. Ja ne mislim tako. Taj čovjek nešto smjera. Kladim se!

— Upravo radi toga ne bi ga trebalo pustiti iz kanjona. Tamo nam je sigurniji i...

— Mrtav čovjek ne može pričati. — Eagan se udalji od šanka. — Rado bih znao što on to smjera. Možda nešto šuruje s Chetwoodom. To moram saznati. Uostalom, što nam se može dogoditi? On je sam, a nas je tuce. Neka samo dode. Možda nas želi namamiti, ali to mu neće uspjeti.

— Ako dolazi potpuno sam, mora da ima neki jak adut, izvjesnu sigurnost. Jer čovjek ipak ne može biti toliko lud da srlja bez razloga lavu u ralje — nervozno progundajući jedan od prisutnih.

— To upravo i želim saznati! — objasni osorno Eagan. — Pustit ćemo ga u Silvestone. Sam nam ne može naškoditi. Tek kad saznamo što...

— Samo ako se ovaj put ne varaš, Cole — sumorno će Rifton. — Dva put sam se s njim sreo i ostajem kod toga: on je lud! Izgubio je razum, zato i nema straha. Ovdje će biti pakla.

— Čak ako je i tuce koltova upe-reno na njega? Tabe, čini se da više nisi onaj stari!

Eagan je hladno posmatrao tamnopuslog desperadosa. Podiže ramena. Pogled mu samosvijesno kliznu po prisutnim članovima bande.

— Earl, Kit, Rust i Jerry — vi se sakrijte preko puta saluna. Mi ostali sačekat ćemo ga ovdje. Ako mu, suprotno našem očekivanju, uspije da se živ izvuče, vi se vani pobrinite da ga dokrajčite. Jeste li razumjeli?

— U redu, gazdo!

Prozvani brzo napustiše salon.

— Fesse, — obrati se Eagan Boyntonu. — Čuvaju li dobro djevojku?

— Naravno! Jack i Reilly su kod nje.

— Dobro. I što se još onda može dogoditi? — Eagan prezrivo pogleda Riftona. Ponovo pride šanku, pogleda barmena i upita:

— Johnne, otkada ja moram čekati piće?

Barmen upalih obraza posegnu za bocom. Međutim, zastade. Oči mu se raskolačiše. Svi u salunu zadržali su dah: monoton topot konja odzvanjao je ulicom.

* * *

Durango jašući pustom ulicom Silvestonea nije gledao ni lijevo ni desno. Lice, u sjeni njegova sombrera, nije odavalo njegove misli i osjećanja. Od jučer, otkako je na ranču čuo razgovor između Billyja i Boyntona, bilo mu je jasno da mu ne preostaje ništa drugo nego da dođe u ovo ozloglašeno, usamljeno banditsko gnijezdo. Kad ni to ne bi učinio, učinio bi Billy. Durango se nije ni trena dvoumio. Znao je da zločinci ne misle pustiti ni Billyja ni Jane. Billy je premlad da iskoristi i najmanju šansu protiv beskrupuloznih razbojnika. Za njega — Duranga — šanse također nisu bile blistave. No on je još uvijek posjedovao nenadmašivu spretnost u baratanju oružjem i izvjesnu hladnokrvnost koju je tokom godina stekao. Imao je priliku da učini nešto dobro, a za to nikakva cijena nije bila previsoka! Tišina i mir naokolo bili su dokaz da ga već odavno čekaju. Vjerovatno se osjećaju sigurni u odnosu na njega samoga, i to s punim pravom. Ali, s druge strane, upravo ta njihova sigurnost bila je faktor koji bi njemu mogao itekako koristiti. No, nema smisla unaprijed praviti planove. U ovakvom slučaju nitko ne može predvidjeti tok događaja.

Sunce je poput vatrene kugle žarilo na nebeskom svodu bez i jednog oblaka. Nemilice je palilo pustu zemlju. Gole stijene Jellow

Cliffsa odbijale su vrelinu prema klancu. Vruć zrak treperio je iznad urušenih krovova Silvestonea. Durangova košulja bila je natopljena znojem a ukočeno lice izbrazdano mješavinom znoja i prašine. Umorni konj, kad ga je pred salunom privezao, spusti glavu, repom rastjera nesnosne muhe i ostade nepomičan.

Durango sjaši. Dug i naporan put bio je za njim. Ali umoru nije bilo ni traga. Trznu ramenima, obrisa znoj i prašinu s lica, promatrajući pomno ispod sombrera suprotnu stranu ulice. Samo trenutak bio je dovoljan da primijeti kako je zasvijetlucao neki metalni predmet iza hrpe praznih bačvi i sanduka. U tamnom otvoru vrata ruševne kuće nešto se micalo.

Durangu je to bilo dovoljno. Znao je što ga čeka ako živ izađe iz saluna. Stegnu usta. Zavrati sombreto i bez žurbe se pope na verandu. Mamuze zazvečашe. Suho drvo škripalo je pod njegovim čizmama.

U salunu je vladala grobna tišina. Da li i oni unutra drže spremne koltove? Neće li biti pokošen smrtonosnim rafalom čim uđe? Nije bilo vremena za razmišljanje. Durango se ipak nadao da nije potcijenio osjećaj sigurnosti bandita. Ne oklijevajući gurnu vrata.

Trenutak jedva da je mogao išta razaznati. Oči su mu bile navikle na jarku svjetlost, a promjena je bila suviše nagla. To je bila jedinstvena i neponovljiva šansa za njegove protivnike. Ne smije im dati priliku da to shvate. Dugim korakom uđe u salun i krenu prema šanku, ne gledajući ni lijevo ni desno. Oči su mu se već privikle na polutamu. U očima, kao i na licu prisutnih či-

tala se preneraženost. Računajući i barmena, bila su devetorica. Nitko nije sjedio. Razmjestili su se uz zidove i kod vrata. Trojica su stajala uz šank: Boynton, Rifton i visoki, krupni muškarac četvrtasta lica. Mora da je to Cole Eagan — pomisli — gazda ovih grubih nitkova.

Ne pogledavši nikoga, Durango se nalakti na šank, umorno zijevnu i reče.

— Barmene, prijaio bi mi jedan prvorazredni wiski.

Barmen upalih obraza povuče se do polica punih boca, gledajući Duranga kao da pred sobom ima utvaru.

— Ah, razumijem — promrmlja Durango — samoposluživanje, zar ne? — Ispruži ruku prema polupraznoj boci u svojoj blizini. Prije nego je i dotakao, jedna snažna ruka odgurnu je sa šanka. Uz zveket, boca se razbi o zid.

Durango pogleda napeto, četvrtasto lice i hladne prodorne oči i reče prijekorno:

— Nisi baš suviše prijazan, drugaru. Misliš li da možda ne mogu platiti?

Eagan ga je ukočeno promatrao. Desna šaka obujmi držak revolvera. Glasno reče:

— Prestani s glumom, Durango. Što tražiš ovdje?

Durango se uspravi, pogleda oštro Eagana, pa zatim sve unaokolo i primijeti da je svaki pojedini spreman potegnuti revolver.

Ponovo uperi pogled u Eagana i tada nestade njegove prividne bezazlenosti. Lice mu postade grubo i bezizražajno.

— U redu — reče tiho — igrajmo otvorenim kartama.

Nitko se ne pomaknu. Svi su napeto gledali ovog snažnog, gipkog muškarca koji je tako odvažno stajao uz šank.

— Što hoćeš? — ponovi Eagan grubo svoje pitanje.

— Ti to, zaista, ne znaš? — reče hladno Durango. — U ovom smrdljivom mjestu zarobljena je jedna mlada žena. Zar to za muškarca nije dovoljan razlog da dođe ova-mo? Želim vratiti kući Jane Traven, to je sve.

Nastade tišina. Tada viknu Tab Rifton:

— Što sam vam rekao? On je lud. Ubijte ga! Što do vraga...

— Tišina, Tabe — odlučno će gazda.

Rifton zanijem i uzrujano dišući i mašući glavom; već je bio napola povukao svoj revolver i nevoljko ga stavi natrag u futrolu.

Eagan ispitivački pogleda Duranga:

— Tab sumnja u tvoj razum. Mislim da nije daleko od istine.

— Sasvim mi je svedjedno što tvoji momci misle o meni, Eagane. Ti si Eagan, zar ne?

— I ti stvarno hoćeš odavde izvući Jane Traven?

— Već rekoh da je to razlog mog dolaska. Zar bih možda došao da vam poželim dobar dan?

Eagan ga pogleda. Gnjev mu splasnu. On mahnu glavom.

— Piće, John! — promrmlja on.

Barmen napuni čašu drhtavim rukama. U trenutku kad ju je htio dodati Eaganu, Durango je munjevitograbi.

— Ja sam prvi naručio, zar ne? — reče i ispi.

Netko u pozadini tupo je zastejnjaao. Kraj vrata zagrmí psovka. Eagan postade tamnocrven u licu. Učini pokret kao da će povući revolver, no prasnu u smijeh:

— Čovječe, ti si sila! — reče Eagan. — Je li tebi uopće jasno da ti je to zadnje piće? Živ odavde nećeš izaći.

— U to sumnjam! — reče Durango i stavi praznu čašu na stol.

— Tako, tako, ti u to sumnjaš — ponovi Eagan zajedljivo. — Zaista, Tabe, imao si pravo. Naknadno ću ti se ispričati. — Dragi moj Durango, hajde da još malo razgovaramo. Kako misliš izvesti Jane Traven iz Silverstonea?

— Sasvim jednostavno — odvrati Durango.

— Bez bližeg objašnjenja — nasmija se Eagan i namigne svojim oraticima. — Baš šteta!

Durango prekriži ruke na prsima. Izraz njegovih očiju sledio je Eaganov smiješak. Durango reče ne povisujući ton:

— Slušaj, Eagane! Ti misliš da sa mnom nije sve u redu. Što ako se varaš?

Primijeti kako se Eagan bori da ostane priseban.

Cole Eagan nije više znao što da o njemu misli. Durango je upravo na to i računao.

Tab Rifton dobacl:

— Cole, on ima u pripremi neki trik. Samo reci mi ćemo mu prosvirati metak kroz glavu. Samo ne odugovlači.

— Nadam se da si još toliko razborit da ne poslušáš ovako lud sav-

jet — reče mirno Durango. — To bi moglo biti kobno za sve vas.

— Ne pretjeruj — prodera se Eagan. — Durango, opominjem te.

— Da ne pretjerujem — podrugljivo se nasmija Durango. Nitko nije primijetio koliko napora ga je to stajalo.

— Eagane, da sam ovamo došao bez da se osjećam dovoljno sigurnim, mogao bi me zaista nazvati luđakom.

— Sigurnim? Što želiš tme reći?

Znoj mu iznenada obli čelo.

Durango se ponovo podrugljivo nasmiješi.

— Eagene, pogledaj u moje torbe vani!

— To je trik, Cole, — viknu bez daha Rifton. — To je taj trik, želi te izmamiti van i...

Durango slegnu ravnodušno ramenima. — Nije potrebno da ti osobno izlaziš. Pošalji nekoga od svojih ljudi neka otvori torbe i vidjet će. — Ponovo se nasmija. U Eaganovim očima pojavi se čudan plamen. Netko u prostoriji govorio je o nekom tempiranom zapaljivaču i dinamitu. Premoć bandita topila se kao snijeg na prvom proljetnom suncu.

— Kirby — procijedi Cole Eagan — pođi i pogledaj. Budi oprezan.

Jedan od bandita istupi naprijed. U njegovim očima čitala se nervoza. Eagan kimnu desperadosu. On žurno izade iz krčme. Opet zavlada tišina. Svi su grozničavo očekivali Kirbyjev povratak — svi, osim Duranga.

Durango spusti do tada prekrštene ruke, pokaza na praznu čašu pred sobom i upita blijedog barmena.

— No, mladiću, može li još jedno piće?

Čovjek dohvati bocu. U tišini se čulo kлокotanje tekućine. Iznenadivani se zaori krik. Zločinci se stresoshe. Durango mirno uze čašu. Nitko i ne primijeti da je to učinio lijevom rukom. Koraci su odzvanjali na verandi. Vrata saluna s treskom se otvoriše. Sve glave okrenuše se vratima.

— Cole — urlikao je bandit, koga je Cole poslao van.

— Cole, on je...

Eagan se okrenu i istovremeno svi shvatiše da su počinili grešku. Trenutak je pažnja sviju bila na čovjeku na vratima. Durangu nije trebalo više od sekunde da pritisne svoj desni revolver uz bok Cola Eagana.

— Nema ništa u torbama — reče tiho Durango. — Čovjek, poput mene, sve svoje šanse nosi sa sobom! Eagan, reci svojim ljudima da se ne miču — inače imat će od tebe lešinu!

XI

Kad su došli do skupine pinija širokih krošanja, Billy Chetwood podiže kratko lijevu ruku i zaustavi konja. Za njim prestade škripanje kotača. Jedan od konja upregnutih u kola tupo se klatio. Zack Cubitt, koji je sjedio na kozliću, spusti bič. Mučno mu je bilo i gledati ulaz u kanjon koji je pred njima zjapio. To je put za Silverstone.

— Želiš li zaista riskirati?

— O tome smo jučer dovoljno raspravljali. Zacke, i Charley, vi osta-

nite ovdje, sa mnom dalje ne možete. Dalje moram sam. To je Eaganov uvjet. Možete biti sigurni da je kanjon dobro čuvan.

Rugger, koji je jahao ispred rančerskih kola, stavi ruku na jabuku sedla.

— To pròkletò banditsko gnijezdo. Od Silverstonea nisu mogli naći bolje sklonište. Kanjon može braniti pola tuceta razbojnika protiv cijele armije.

Billy Chetwood izvadi revolver i brižljivo prekontrolira punjenje. Ne pogledavši kauboje — reče:

— Ako se za dva sata ne vratim s Jane, možete otići. Ne idite više na ranč Broken Arrow. Žao mi je da nakon toliko godina provedenih na ranču morate tražiti novi posao.

— Sad treba da se za drugo brineš, mladiću — promrmlja Cubitt. — Za nas ne brini!

Rugger je još uvijek, nabrana čela, uporno gledao ulaz u kanjon.

— Dva sata! To je previše, Billy!

— Imaš pravo, Charley — reče sumorno. — Možda je uopće besmisleno da me čekate. Možete odmah...

— Ne razumiješ me — prekinu ga ljutito Rugger — Slušaj, Billy, ako se ne vratiš za dva sata, Zack i ja dolazimo u Silverstone. Toliko da znaš.

— Charley. budi razuman! To je...

— To ti obećajemo! — ponovi Rugger tvrdoglavo. — Zar ne Zacke?

— Tako je! — kimnu odlučno Old Zack.

Billy odmahnu glavom.

— Ne pravite mi poteškoće, prijatelji. Nema smisla da žrtvujete svoj život...

— Itekako ima smisla. Prije nego nas dokrajče priredit ćemo im takav pakao da će nas pamtiti čitavog života.

— Old Zack je ranjen. Ne može na konju...

— Za to se ti ne brini, Billy. Ranu gotovo ni ne osjećam. Otkako ne mogu jahati, odlično se snalazim s konjskom zapregom. Billy, čovjek može i s kola dobro gađati, zar ne?

— Ne! — reče odlučno Billy. — Ni u kojem slučaju.

— Ne! Nećeš nas u tome spriječiti!

— Moram vas prvi put podsjetiti da sam ja vaš gazda!

Rugger se naceri.

— Bio, Billy! Sam si nam malo prije rekao da se ne vraćamo na ranč.

— Osim toga — doda brzo Old Zack — nadamo se da ćeš za dva sata biti ovdje s Jane. — Namignu Ruggeru, a ovaj potvrdi glavom.

— Želite mi olakšati stvar! — reče Billy ozbiljno. — Hvala vam! Prije nego što krenem, reći ću vam još jedno. Veseli me da su dva najbolja kauboja u New Meksiku bila u službi na ranču Broken Arrow.

— Billy...

— Zbogom, prijatelji! — doviknu Billy, podbode konja i nestade u kanjonu. Eho konjskog topota odzvanjao je od suncem obasjanih stijena.

— Bože. — prozbori Zack — kad bih makar ja mogao biti na njegovu mjestu!

Mladi rančer je već bio zašao u kanjon koji je vijugao između razrovanih stijena Jellow Cliffsa.

Ništa se nije čulo osim udaranja kopita i škripanja sedla. Na plavom nebu ni oblačka. Billy je pažljivo pretraživao očima kanjon, ali nije mogao otkriti ništa sumnjivo. Vreli zrak gušio ga je. Činilo mu se da jaše kroz kraj koji je sunčeva žega pretvorila u kamenu pustoš. Kad je izbio iza jedne stijene, iznenada začu prasak hitaca. Zaustavi konja. Njegovo usko, napeto lice problijedi. Osluškiavao je i čuo kako se pucnjava nastavlja. To je moglo biti samo u Silverstoneu. Pitanja, na koja nije znao odgovoriti, bilo je mnogo. Podbode konja mamuzama i pojuri dalje.

Cole Eagan škrgutao je zubima. Bio je sav u grču. Nije se usudio maknuti jer mu je Durangov kolt još uvijek bio pritisnut u rebra. Napokon viknu divlje.

— Sve ti je beskorisno, čovječe. Ionako nećeš odavde živ izaći.

— To ćemo još vidjeti. Hajde, Eagane, reci ljudima da skinu opasače!

— Ja sam vas opominjao! — procijedi Tab Rifton. — Trebali smo ga u kanjonu...

— Zaveži, do vraga! — zaurla Eagan bijesno. — Niste li čuli što traži? Dolje s opasačima!

— Cole, ti hoćeš zaista...

— Zar mislite da želim da mi prošvira metak među rebra, prokletstvo!

Okrenu svoje četvrtasto, potpuno sivo lice prema Durangu.

— Brzo ćeš to požaliti, momče!

— Ti si u nezavidnom položaju, ne ja — odgovori hladnokrvno Durango.

Banditi oklijevajući, skinuše svoje opasače i revolveri s treskom padoše na drveni pod.

Tab Rifton se skanjivao. Ruka mu grčevito obuhvati kolt.

— Tabe! — izdera se Eagan. — Budi razuman, mladiću!

Tamnoputi desperados bijesno slegnu ramenima slijedeći primjer ostalih.

Na Durangovom licu nije se primijetilo olakšanje. Spazi kako je barmen pod, nekad možda bijelu, pregaču gurnuo ruku.

— Stoj, prijatelju! I ne misli da si ti ovdje iznimka! Moja zapovijed vrijedi i za tebe. Što čekaš? Dolje s pucaljkom, i to smjestal!

Barmen razvuče usta, podignu mali dvocijevni revolver ispod pregače i baci ga u kut.

— A sad svi, jedan po jedan, uza zid. Ti, barmenu, također!

Ču se psovka. Banditi se pogledaše.

— Želite li zaista mrtvoga gazdu? — opomenu ih Durango.

Sve je to bio ogroman blef. Najmanja malenkost mogla je sve pokvariti. To bi za Duranga bio kraj. Na Eaganovom čelu pojaviše se graške znoja.

— Učinite što zahtijeva! — promrmlja teško.

Razbojnici su oklijevajući prilazili zidu. Stadoše jedan do drugog. Mrko su pogledavali Duranga i svog vođu.

— Jedan jedini čovjek protiv cijele posade — zareži Rifton pakosno. — I za sto godina će nam se smijati.

Eagan upita:

— Za što ti to sve riskiraš? Za jednu djevojku?

— Riskiram? Gdje je tu za mene riziko? — Znao je koliko sve ovisi o tome da hulje ne primijete njegovu zabrinutost. Morao je ovu igru na život i smrt izdržati do kraja.

— Zašto? — procijedi Cole Eagan.

— Dužnost mi je da spasim svoju buduću snahu. To je sve.

— Što, tvoju...

— Dobro si razumio, Eagane. Ali sada s tome ne razbijaj glavu! Dobro da si me podsjetio na Jane. Pošalji čovjeka da je dovede. Usput neka dovede i jednog dobrog, brzog konja za nju. Samo, bez trikova i podvala! Za pet minuta da vidim Jane na brzom konju, pred salunom.

— Cole — prodera se Rifton — u to se ne možeš upustiti. Inače — sve je bilo uzalud!

Cole zgrči šake. Gledao je Duranga pogledom punim mržnje.

— Previše si toga naumio. Jednostavno — sve nećeš moći postići.

— Pusti, to je moja briga!

— Savjetujem ti: nestani što prije iz grada! Jaši kao da te sam vrug tjera.

— Pa da mi prosviraš metak kroz leđa! Eagan koliko će još čekati? Ako izgubim strpljenje, moj kolt mogao bi vraški brzo opaliti.

— Fesse, — progundā Cole — dovedi djevojku.

— Onda je zaista sve uzalud, Cole.

— On je još uvijek tu! — odgovori s usiljenom smirenošću Eagan.

Boynton brzo napusti polumračni salun. S druge strane ulice netko zovnu. Boyntonov kratki odgovor nije se čuo.

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

— Samo ne računaj sa šakalima koji su se preko sakrili — reče Durango Eaganu. — Ti neće pucati dok si pred mojom pucaljkom. — Upola se okrenu i obrati ostalima:

— Htio bih znati tko je ubio Owena Chetwooda? Koji od vas?

Sive oči su svjetlucale. Nitko ne odgovori. Eagan ga osorno upita:

— A što to tebe zanima?

— Owen je bio moj brat! — objasni Durango. Pogledom je prelazio preko grubih lica zločinaca.

— Tko je bio?

Tab Rifton istupi jedan korak.

— Ja, Durango! Ja sam ga ubio. — Zubi su mu blještali između poluotvorenih usana. Tamne oči gorjele su:

— No, što kažeš na to? Priđi! Hajde, navali na mene! Bio je tvoj brat. Što se ne mičeš? Pogledaj me dobro, mene, ubojicu Owena Chetwooda. Prosvirao sam kuglu i Butch Griffinu kad me htio izdati. Sad ti to osobno kažem. No, Durango, što čekaš? Daj mi šansu da podignem revolver, a onda će pasti odluka... kao pravi muškarci.

Smijao se odurno.

Na Durangovom licu ne pokrenu se ni jedan mišić.

— Tu nadu zaboravi! — reče Durango mirom koji je plašio zlikovce. — Time me nećeš natjerati da maknem svoj kolt. Tu pogrešku neću učiniti.

Riftonovo lice se izobličilo.

— Ako se i o tome radi, ipak si kukavica. Imaš pred sobom ubojicu svoga brata i...

— Jedno zaboravljaš. Nosim dva kolta i s obadva jednako dobro rukujem. Mogao bih ti i lijevim pros-

virati glavu bez da desnim pružim gazdi šansu.

Primijetio je kako je Rifton problijedio poput krede i ustuknuo.

— Ali to neću učiniti! — reče mirno Durango. — Ja nisam ubojica. Jednog dana sret ćemo se i tada ću se sjetiti tvog priznanja.

Tab Rifton stajao je kao skamenjen, stežući usne.

Na ulici je odzvanjao topot konja. Čuli su se glасovi. Konj je rzao. Tad se čuše i ubrzani koraci na stubištu verande. Boynton gurnu vrata.

— Djevojka je vani — izvijesti on osorno.

— Dobro — kimnu Durango. Nadam se da se djevojci nije ništa desilo. Eagane, idemo!

Vođa zlikovaca učini jedan korak u stranu.

— Što? Ti hoćeš da ja...

— A što si mislio? Rekoh da ja ne pravim greške. Dakle, ti ćeš mene i Jane Traven otpratiti, sve dok Silverstone ne ostane daleko iza nas. To je jasno kao sunce! Mislim da je to najbolje sredstvo da nam tvoji ortaci ne upute nekoliko hitaca.

— Od ovog trenutka neću mirovati dok te ne vidim da mrtav ležiš u prašini — jedva procijedi Eagan.

— To su i drugi rekli pa, evo, još živim.

Durango jače pritisnu desni kolt.

— Naprijed, Eagane. A vi, ostali, ostanite lijepo na svojim mjestima. Ako se netko vani pojavi, vaš gazda će se grdno pokajati.

Durango potjera Eagana prema verandi.

Ispred stuba, uz njegova kulaša, stajao je bijelo-smeđi konj u čijem

KWIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

je sedlu sjedila vitka, mlada žena čije su tamnosive oči zbunjeno promatrale Duranga.

— Hej, gospodice Traven — reče — došao sam da Vas vratim u Bannerhan. Kasnije ću Vam sve objasniti. Jeste li Vi dobro?

Jane Traven samo kimnu.

— Dobro — reče Durango — trebamo još jednog konja za Eagana. — Boynton odveza jednog od konja privezanih sa strane.

— Eagane, uzjaši! — zapovijedi Durango. Vođa bande je oklijevao i namrgođeno promatrao oružje u Durangovoj šaci. Tad posluša.

Durango se poput pantera vinu u sedlo svog kulaša i prije nego je zločinac mogao učiniti i jedan pokret, njegov kolt već je bio ponovo upeřen u njega.

— Gospodice Traven, vi jašite ispred nas. I budite bez brige. Sve će biti dobro. Eagane, ti ćeš jahati desno ispred mene. Idemo, naprijed!

Tri konja krenuše. Jane je jašila ispred njih., Eagan je bio pored Duranga ukočeno gledajući naprijed.

Nisu napravili ni desetak koraka, kad se vrata saluna uz boku otvoriše i desperadosi izjuriše napolje. Između kuća na suprotnoj strani ulice pojaviše se četvorica momaka koje je Eagan tamo postavi prije Durangova dolaska.

Durango začu za ledima Taba Riftona kako viče:

— Prokletstvo, hoćete li zaista dopustiti da nam umakne? Zar je sve bilo uzalud? Do vraga, pucajte!

Fess Boynton je nešto odgovorio, ali se nije čulo što. Durango okrenu glavu. Vidio je kako nasred suncem

obasjane ulice stoji Rifton, a puškom u ruci.

Durango se zaustavi.

— Eagane, urazumi tu budalu!

Cole Eagan se preznojavao. Jane se okrenu.

— Što je?

— Samo vi jašite dalje! — reče joj Durango. — Dolazim odmah za Vama. Kanjon vodi uz rub Jellow Cliffsa. Vi samo produžite. — Čuvši Durangov odlučan ton, nije oklijevala. Brzo odjaši!

Rifton lagano nasloni pušku na rame i nanišani.

— Urazumi ga! — ponovi Durango sikćući.

Eagan podiže ruku.

— Tabe — prodera se — makni tu pušku! Ni čini to! Imat ćemo ga kasnije, kad...

U tom času Rifton opali. Hitac je bio namijenjen Durangu. Ali Boyntonov pokušaj da mu pušku istrgne iz ruku, skrenu cijev s željenog pravca.

Eagan se uhvati obadvjema rukama za prsa i strovali se sa sedla u prašinu.

Durango trgnu svog konja i podbode ga. Ču povike za sobom. Pred sobom je vidio djevojku kako nestaje u kanjonu. Jedva da je gajio ikakvu nadu da će izvući živu glavu iz ovog banditskog gnijezda.

XII

Kad se prašina razišla, Durango je primijetio kako se i Rifton srušio. Nije osjećao nikakvu zadovoljštinu. Zlikovci se rasuše duž ulice,

njihove sjene nestadoše iza ruševnih kuća. On pojuri pjeskovitom stazom. Hici su bljeskali. Jedan mu zbaci sombrero s glave, a drugi mu okrznu tamne hlače iznad koljena. Brzo se baci iza hrpe nagomilanih sanduka. Meci su praskali po suhim daskama a iverje se kovitalo zrakom. Jedan muškarac sakrije se iza pojila, a drugi nestade u sjenovitoj niši. Hici opet zabljesnuše. Durango nije bio od onih koji rasipaju municiju, nije pucao ako nije imao jasan cilj pred sobom. Jeke pucnjava su jenjavale, Durango začu glasove, odjek čizama. Sjene su se pokretale. Htjeli su ga opkoliti. A on tu nije mogao ništa učiniti. Bio je sam i izgubljen.

Ogledavši se, spazi poluotvorena vrata koja su vodila u tamnu, urušenu kuću. Tu, unutra, možda će naći zaklon. Dok su hici ponovo fijukali, Durango se, pognut, približi mračnom ulazu.

— Grege, Mike! — orio se glas. — Uхватite ga prije nego nestane u kući!

Udaljen jedva korak od praga, Durango začu šum u sjenovitom prolazu. Njegovi koltovi se zavitalaše i zagrmješe. Dim od baruta zata-lasa se. Preko puta dvije sjene nestadoše isto tako brzo kao što su se i pojavile. Durango potpuno otvori vrata i brzo uđe u prostoriju.

Zapne o stolicu. Paučina mu se hvatala za odijelo. Posvuda debela prašina — na stolu, klupi, ormaru. Drvo je bilo trulo i crvljivo. Durango je osjetio neobičan miris po truleži i raspadanju. U prostoriji je bio samo mali prozor prema ulici. Pro-gura se do njega i pogleda van. Preko puta, na čas, pojavi se jedan

muškarac. Odmah ga opet nestade. Pucnjevi su zanijemili. Zavlada grobna tišina, tišina bliske smrti.

Durango gnjevno stisnu zube. Više se nije imao za što bojati. Jane Traven bila je slobodna. Zločinci su bili i suviše njime zaokupljeni da bi je slijedili. Više Billy nije trebao dolaziti u Silverstone! Možda su time sve one gorke godine, za kojih je Billy patio zbog svog oca, revolve-raša, naplaćene.

Ču se glas preko puta.

— Izlazi, Durango! Čuješ li? Ina-ko nemaš šanse.

On ne odgovori.

— Durango! — on prepozna Boyntonov glas. Ako ne izađeš, zapalit ćemo kuću. Da li ti je draže to ili metak?

Durango i opet ne odgovori.

Negdje, sasvim blizu, ču kako netko promrmlja:

— Fe se, možda ga je već prije pogodilo. Možda više ni ne može odgovoriti.

Iza jednog ugla pojavi se ljudska prilika, zatim još jedna, pa još jedna i konačno su trojica zlikovaca stajala na jarkom suncu, ispitivački gledajući prema kolibi.

— Znao sam ja — reče jedan od njih zadovoljno — gotovo je s njim!

Durango podiže svoj desni kolt i već otvori usta da pozove bandite, kad ču topot kopita niz ulicu. Trzaj prođe Durangovim licem. Billy Chetwood, nisko sagnut u sedlo, jurio je odjednom stao pucati kao lud. Jedan zlikovac pade, drugi se povukoše. Durango, potpuno zanemarivši svaku opasnost, proviri glavu kroz prozor i viknu iz sveg glasa:

— Billy, vrati se!

Mladi čovjek baci brz pogled prema njemu i u trenu ga nestade sa sedla. Na ulici je bio pravi pakao: pucnjevi, krikovi, povici, njiskanje konja, bat čizama. Sve to činilo je zaglušujuću buku. Billyju ni traga ni glasa. Durango više nije mogao izdržati u svom zaklonu. Pojuri prema vratima i naglo ih otvori. Pred njim se stvori visoka vitka muška prilika. Durango potegnu kolt, ali tada prepozna mladog rančera.

— Uđi, — reče zadihano i zalupi za njim vrata.

Billy, blijed kao krpa, ukočeno ga je promatrao.

— Durango, Vi mi pomažete već treći put. Oslobodili ste Jane i...

— Zašto nisi s njom otišao? — kimao je Durango prijekorno glavom.

— Zato jer vas nisam želio ostaviti samog. Bio sam dosta nepravедan prema vama. Ja...

Meci su fjučali kroz otvoren prozor. Durango i Billy baciše se na pod.

— Slušaj me sad dobro — dahtao je Durango. — Moram ti reći tko sam zapravo. Moje pravo ime je Dave Chetwood. Ja sam tvoj otac, Billy!

— Ne! Ne, to ne može...

Billyjev glas zakaza.

— Nikad nisam bio revolveraš, moj dječake — promrmlja Durango dok su se vani banditi pripremali za novi napad.

— Nekoliko godina nosio sam šerifsku zvijezdu. Zato sam često i bio uvučen u neprilike, tako da nikada nisam imao dovoljno vremena za tebe i tvoju majku. Tada se desilo ono u San Pedru. Osumnjičen

sam za umorstvo i morao sam pobjeći preko granici u Meksiko. Od tada više nisam mogao k tebi, koliko god sam to želio. Owen, moj brat, uzeo te k sebi. Sad sam došao jer mi je on pisao. Znao sam da me ne bi zvao da idem preko granice da nije nešto zaista ozbiljno. To je sve. Mislim da sad shvaćaš mnoge stvari.

— Bože moj, ja ne mogu... jedva da išta shvaćam.

— Želio bih samo jedno — reče Durango gorko — da ovdje ne pogineš, dječake moj.

On se uspravi. u tom momentu metak prošiša kroz prozor. Durango osjeti bolni udarac na glavi, još jednom pogleda lice svog sina, a tada izgubi svijest.

...

Kad je Durango otvorio oči, začuđi se neobičnoj tišini. Sunce ga je zasljepljivalo. Nejasno je vidio nekoliko muškaraca kako stoje pred njim. Ležeći se osloni na drvenu stjenku. Glava mu je bila povezana, ali ga je još uvijek jako boljela. Jedan glas nježno reče:

— Sve je dobro prošlo, metak te je samo okrnio, oče.

Durangov pogled se razbistri. Pred njim je klečao Billy a pokraj njega su stajali Charley i hromi Cubitt. Jane Traven dolazila je od visokih rančerskih kola sa smiješkom olakšanja na usnama. Bio je tu još jedan muškarac — šerif Warren iz Bannerhana. Billy polako ustade.

— Tu su naši spasioci, oče! Došli su minutu nakon što si bio pogođen. Carley i Zack nisu ostali bespo-

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

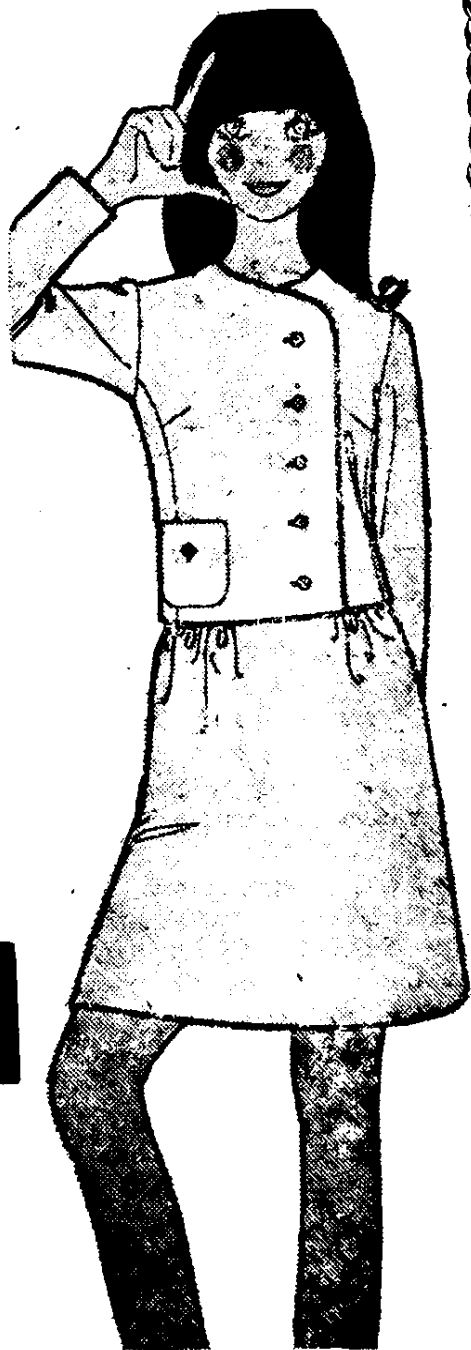
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ŽENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

sleni. Na putu su sreli šerifa. Banditi su za vrijeme borbe ostavili kanjon bez straže. Kako su mislili da imaju posla s premoćnim protivnikom, nisu dugo pružali otpor i dali su se u bijeg Fess Bonyton pao je u borbi. Ostale vjerojatno više nećemo sresti u ovom okrugu. Što kažeš na to?

— Radujem se — reče Durango — a naročito zato što me više ne zoveš Durango.

Warren pristupi bliže.

— Žao mi je, Durango, poslije svega što se desilo... — Glas mu bijaše promukao.

— Ali tjeratica za Vama još uvijek postoji. Ovdje su dva čovjeka koji tvrde da ste prije sedam godina u San Pedru ubili čovjeka. Moram Vas uhapsiti, Durango.

— Šerife! — viknu prestrašeno Billy — to mora da je...

— Smiri se, sine moj! — Durango podignu ruku:

— Gdje su ta dva momka, šerife?

— Ovdje, Durango — reče pakostan glas. — Grdno se veselimo što smo te se konačno dočepali.

Blade Brigo pojavi se iza jedne kuće a za njim košćati Renn Galagher.

— Pomogli smo ovdje šerifu da sredi situaciju. To nije bilo za badava. Duff Merville ne može dočekati u grobu da dobiješ omču oko vrata. Ili radije želiš umrijeti s koltom u ruci?

— Na to i čekate — progunda Durango prezrivo. — Razlog više da me nemilosrdno ubijete.

Pogleda šerifa Warrena.

— Dozvolite da Vam ispričam kratku priču.

— Samo ako ne traje dugo... — odgovori Warren s napetim izrazom lica.

— Dobro — započe mirno Durango. — Evo što se desilo u San Pedru. Bio sam otkrio kako su tri zločinca napala bezazlenog rančera i noću ga mučki ubili u dvorištu saluna. Upravo sam zločince zatekao na djelu, kad u to stiže šerif. Pazite dobro! Oni prebaciše svu krivnju na mene — iskaz jednoga protiv trojice, razumijete li?

Nisam imao ništa čime bih mogao dokazati svoju nevinost. A već tad sam bio na glasu kao revolveraš. Ime koje mi je bilo nametnuto. Možete li sve ostalo našlutiti, šerife? Na kraju, postojao je samo jedan izlaz. Pobjegao sam preko granice u Meksiko. Bio sam progonjen.

Mišići na licu Dicka Warrena trzali su se. Pogled mu je izgubio neprijateljsku notu.

— Gdna priča, ako je istina.

Durango reče hladnokrvno. — To još nije kraj. Bio sam izdan i izopaćen. Kad sam prije nekoliko dana stupio na tlo ove zemlje sjeverno od meksikanske granice i prošao kroz grad Socorro, otkrila su me moja tri smrtna neprijatelja. Započeli su hajku. Jednog od njih bio sam prisiljen u Bannerhanu u samoobrani ustrijeliti, druga dvojica stoje tu pored Vas.

Tajac! Tajac koji je razdirao živce. Vručina u Silverstoneu lebdjela je iznad njih kao mora, otežavala disanje i usporavala svaki pokret. Kao kandže grabljivica ruke zločinaca grčile su se oko njihovih revolvera.

— Na vama je da odlučite kome ćete vjerovati, šerife — reče tiho

Durango, ne maknuvši se ni za pedalj.

Banditi izmijeniše poglede. Kao da su maske pale s njihovih grubih, neobrijanih lica. Tad prozbori riđobradi Brigo s uzavrelim bijesom.

— Mislim da nas nitko ne može spriječiti da učinimo što smo naumili. Šerife, istina je sve što je rekao.

Jedva se moglo pratiti pokrete njihovih ruku. U tom trenu, kao čarolijom, njihovi se koltovi podigoše. Durango je još uvijek, sa zavojem oko glave, sjedio na pijesku. leđima naslonjen na truli drveni zid stare kuće. Oba njegova kolta kao da sami od sebe poletješe u njegove ruke — za to jednostavno nema drugog izraza.

Koliko god je inače bio brz, sad je sam sebe nadmašio.

Uprkos svojoj munjevitosti, Gallagher i Brigo nisu uspjeli opaliti ni jedan jedini hitac. Durangovi koltovi bljesnuli poput munje. Oštra pucnjava odzvanjala je među kućama Silverstonea, dok konačno ne zamukne. Gallagher je klečao na zemlji, revolver je ležao pred njim u prašini. S izrazom užasa i preneraženosti, desperados ukočeno pogleda Duranga i tada se sruši. Brigo, riđobradi, još uvijek je grčevito držao svoje oružje, ali nije smogao snage da opali. Vukao se natraške prema cesti, zu

reći u Duranga također preneraženo i ukočena pogleda.

Durangovi koltovi pratili su svaki pokret. Čulo se samo škripanje pijeska pod Blade Brigovim čizmama. Brigove usne micale su se bez glasa. Riđobradi se prelomi u koljenima i pade kao vreća u uskovitlanu prašinu. Durangov napeti izraz popusti. Pogleda oba svoja kolta i nemarno ih baci u pijesak. Pogledom potraži Billyja.

— Sad možeš reći da je sve prošlo, mladiću moj! To je bila moja posljednja borba i to me veseli.

Warren je s puno poštovanja promatrao Duranga. Oklijevao je prije no što se približio Brigu i Galagheru.

— Bez brige — reče Durango — nisu mrtvi. Imat će prilike ponoviti svoj prijašnji skaz pred sudom. Ja želim, kao pošten čovjek, da ti živjeti na ranč Broken Arrow. Vi me razumijete, šerife.

Billy mu je pomogao da se pridigne. Jane ga podupre s druge strane.

Stari Zack Cubitt pruži ruku Charleyu Ruggeru.

— Srdačno čestitam, stari moj!

— Kako dolaziš na to da mi čestitaš?

— Prijatelju, nećeš morati tražiti novi posao, zar to nije velika stvar?

Cubitt prasnu u smijeh.

— Što tu stojiš kao poplašen? Čeka nas ranč Broken Arrow.

KRAJ

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

4. R. Uhlman: U OBRUČU SMRTI
5. R. Uhlman: NASLIJEDE NASILJA
6. L. L'Amour: SHALAKO
7. C. Fisher: ZAMKA U PRERIJI
8. R. W. Krepps: DILIZANSA ZA ZAPAD
9. G. D. Shirreffs: DO PAKLA I NATRAG
10. M. Nichols: JAHACI SATANE
11. L. L'Amour: SKROVIŠTE OSVETNIKA
12. S. F. Scott: ZARIŠTE MRZNJE
13. P. Hangster: LIJEČNIK S KOLTOU
14. P. Hangster: PUCAJ ILI UMRI
15. P. Hangster: ZALUTALI METAK
16. U. H. Wilken: HITAC U ZORU
17. U. H. Wilken: SUSRET NA RIJECI
18. S. F. Scott: NOĆ STRAHA
19. U. H. Wilken: STOTINU DOLARA ZA BANTOCKA
20. J. F. Beck: ZVIJEZDU TREBA ZARADITI
21. L. Martin: ČOVJEK ZVAN TORNADO
22. M. Nichols: LOV NA WILMORA
23. E. M. Rhodes: PROŠAO JE OVUDA ...
24. W. C. Macdonald: PETORICA ZA WALCKOTTA
25. W. O'Connor: JUBEJEVA ZAKLETVA
26. L. L'Amour: PAKAO PAPAGA
27. H. S. Sharon: KAD JE DOŠLA MEČAVA
28. J. Kirby: OPASAN POKLON
29. L. B. Patten: PUSTINJA KOJA UBIJA
30. H. S. Sharon: PROKLETI RANCI
31. V. D. Overholser: IZGUBLJENO POVJERENJE
32. W. O'Connor: ZAMKA ZA KRADLJIVCE STOKE
33. R. Beakson: POMAHNITALI RAČER
34. D. J. Stevens: NOĆ OBRACUNA
35. L. L'Amour: UKROČENA ZEMLJA
36. W. R. Cox: DJEVOJKA S ISTOKA
37. H. S. Sharon: CRNI ORAO
38. T. West: SAMO MOJ PISTOLI
39. S. F. Scott: ALABAMA
40. H. S. Sharon: PODVALA BILLA JACKSONA
41. L. L'Amour: BEZDUŠNI VODIČ
42. W. O'Connor: OPASNI DOŠLJAK
43. W. O'Connor: OSAMLJENI SERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KOČIJU
46. J. F. Beck: U IME ZAKONA ...
47. L. L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRACUN U PRERIJI
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: Povratak
51. J. F. Beck: Olovo pravde

U PRIPREMI:

52. H. Warner: Tragovi u pustinji

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**